

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut sociologických studií

Kristýna Obermajerová

Týrání zvířat v sociologické perspektivě

Bakalářská práce

Praha 2014

Autor práce: **Kristýna Obermajerová**

Vedoucí práce: **PhDr. Jan Balon, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2014

Bibliografický záznam

OBERMAJEROVÁ, Kristýna. *Týrání zvířat v sociologické perspektivě*. Praha, 2014. 61 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií. Katedra sociologie. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Jan Balon, Ph.D.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se věnuje otázce týrání zvířat a jeho možným souvislostem s dalšími jevy ve společnosti, dále také představuje současnou situaci týrání zvířat v České republice, kterou ve stručnosti srovnává se situací v zahraničí.

V úvodní části je práce zaměřena na představení týrání zvířat jako sociologicky relevantního problému a na jeho začlenění do zájmů současné sociologie. Další část je věnována představení dřívějších výzkumů provedených se záměrem odhalit případné souvislosti mezi týráním zvířat a dalším násilným chováním, a to jednak z pohledu eskalace od týrání zvířat k násilí na lidech a dále z pohledu souvislosti týrání zvířat s dříve prožitým domácím násilím. Další část práce je praktická a věnuje se nejprve provedené analýze dat sebraných z článků věnujících se případům týrání zvířat dostupných na zpravodajském serveru iDnes.cz a dále analýze dat získaných z americké databáze Pet-Abuse.com, která detailně monitoruje případy týrání zvířat. Cílem této analýzy je představit současnou situaci týrání zvířat v České republice a pak ji srovnat se situací v zahraničí. Zkoumání se zaměřuje na několik aspektů, které mohou s týráním zvířat souviset: pohlaví pachatele, věk pachatele, druh týraného zvířete a zvolený způsob týrání. Výsledky této analýzy jsou v závěru textu srovnány se statistikami Policie ČR a je tak poskytnut skromný náhled, jaké pozornosti se týrání zvířat v České republice dostává.

Abstract

This bachelor thesis focuses on animal abuse and its possible connections with other phenomena in the society. Additionally it provides an insight into the current situation of animal abuse in the Czech Republic. This situation is then compared with the situation abroad.

The first part of the thesis is focused on presenting animal abuse as an issue that is relevant to sociology, and on its inclusion in the interests of contemporary sociology. Another section of the thesis is devoted to the presentation of earlier research conducted with the aim to detect any connection between animal abuse and other violent behavior, both in terms of escalation from cruelty to animals to violence toward humans and of committing animal abuse as a consequence of experiencing domestic violence. The following part of the thesis is based on an analysis of data retrieved from articles discussing animal abuse cases that are available at news server iDnes.cz and furthermore on an analysis of data obtained from American database Pet-Abuse.com which monitors animal abuse cases. The goal of this analysis is to present the current situation of animal cruelty in the Czech Republic and to compare it with the situation abroad. Several aspects that may be associated with abuse of animals were researched: abuser's sex and age, the type of an abused animal and the chosen method of torture. The results of this analysis are compared with the statistics of the Police of the Czech Republic at the end of the text and thus provide a modest preview of how much attention is paid to animal cruelty in the Czech Republic.

Klíčová slova

týrání zvířat, násilí na zvířatech, násilí na lidech, domácí násilí

Keywords

animal abuse, animal cruelty, violence against humans, domestic violence

Rozsah práce: 84 772 znaků od úvodu po závěr (kromě vložených grafů a tabulek)

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 16. 5. 2014

Kristýna Obermajerová

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala PhDr. Janu Balonovi, Ph.D. za vedení této práce a cennou pomoc při jejím vypracování. Veliké poděkování patří také Bc. Martině Kothajové za její podnětné připomínky a ochotu. Dále bych chtěla poděkovat mamince a babičce za jejich neuvěřitelnou obětavost, podporu a pochopení, které mi nejen po dobu psaní této práce poskytovaly. A v neposlední řadě děkuji všem našim mnohým čtyřnohým členům rodiny, kteří jsou mojí nekonečnou inspirací a oporou.

Institut sociologických studií

Projekt bakalářské práce

Téma

Týrání zvířat a jeho souvislost s dalšími jevy v soudobé společnosti

Předběžná struktura a cíle práce

Ve své bakalářské práci bych se chtěla zabývat tím, jak sociologie přistupuje k jednomu z největších současných témat bioetiky – týrání zvířat. Aby byl plně obsažen kontext této problematiky, postavení zvířat v lidském světě bych ráda nejprve ukotvila historicky (nastínila bych problematiku domácích mazlíčků, vnímání úlohy hospodářských zvířat, či přístupu ke zvířatům jako živým bytostem v minulosti). Dále bych ráda ve velké stručnosti upozornila na právní ošetření problematiky. Hlavním zájmem celé práce by však mělo zůstat jen několikero konkrétních otázek týkajících se po tematické důvodu týrání zvířat, postavení zvířat v dnešním světě, a – pro mou práci asi nejdůležitějším tématu – po souvislosti mezi násilím páchaným na zvířatech a násilím páchaným na lidech. Jelikož z rešerše literatury tuším, že souvislost skutečně existuje a nikoliv nesignifikantní, chtěla bych za pomoci dostupných literárních pramenů charakterizovat tento sociální jev a ráda bych se alespoň zčásti pokusila jej vysvětlit za pomoci menších i větších sociologických teorií.

Preliminary structure and objectives of the thesis

In my bachelor thesis I would like to discuss how sociology approaches one of the greatest contemporary bioethics issues – animal cruelty. To fully cover the context of this issue, I would like to define the status of animals in the human world from historic point of view and to briefly explain the legal treatment of the issue. Although, the main focus of the thesis should be a couple of specific questions discussing reasons for animal cruelty, status of animals in the human world nowadays and the connection between violence against animals and violence against humans as the main topic. I would like to explain this social phenomenon by the help of available literature and at least partly explain through a few of sociological theories.

Klíčová slova česky

týrání zvířat, postavení zvířat v lidském světě, násilí na zvířatech, násilí na lidech

Klíčová slova anglicky

animal cruelty, status of animals in the human world, violence against animals, violence against humans

Předpokládaná metoda zpracování

Práce by měla být teoretická, zpracovaná metodou analýzy dostupné literatury. Text by měl být kompilací zdrojů věnujících se vymezené problematice. Ráda bych téma dostatečně teoreticky vymezila a následně se věnovala několika konkrétním aspektům daného problému.

Předběžná rešerše literatury

Arluke, A. 2002. „A Sociology of Sociological Animal Studies.“ *Society and Animals* 10 (4): 369 – 374.

Ascione, F. R. 2004. *Children and animals: exploring the roots of kindness and cruelty*. West Lafayette, Ind.: Purdue University Press.

Brown, L. 1988. *Cruelty to Animals: The Moral Debt*. London: Macmillan.

Currie, Ch. L. 2006. „Animal cruelty by children exposed to domestic violence.“ *Child Abuse & Neglect* 30 (4): 425 – 435.

Day, N. 2000. *Animal experimentation: cruelty or science?* Berkeley Heights, N.J.: Enslow Publishers.

Favre, D. S. 2011. *Animal law: welfare, interests, and rights*. New York: Wolters Kluwer Law & Business.

Fröhlichová, L. 2004. „Zvíře zbrocené krví a ustrašeně se choulící v koutě možná dává pocit síly, rozumu a lidskosti ne.“ *Listy Prachaticka* 13 (280): 17.

Gullone, E. 2012. *Animal Cruelty, Antisocial Behaviour, and Aggression: More Than a Link*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Henderson, B. B., Ch. Hensley, S. E. Tallichet. 2011. „Childhood animal cruelty methods and their link to adult interpersonal violence.“ *Journal of Interpersonal Violence* 26 (11): 2211 – 2227.

- Hensley, Ch. 2012. „The Predictive Value of Childhood Animal Cruelty Methods on Later Adult Violence.“ *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* 56 (2): 281 – 295.
- Linzey, A. 2009. *The link between animal abuse and human violence*. Brighton Portland: Sussex Academic Press.
- Lockwood, R., F. R. Ascione. 1998. *Cruelty to animals and interpersonal violence: readings in research and application*. West Lafayette, Ind.: Purdue University Press.
- May, A. N. 2013. *The Fox-Hunting Controversy, 1781 – 2004: Class and Cruelty*. Farnham: Ashgate Publishing Ltd.
- Merz-Perez, L. 2004. *Animal Cruelty: pathway to violence against people*. Walnut Creek, Ca.: AltaMira Press.
- Miller, C. 2001. „Childhood animal cruelty and interpersonal violence.“ *Clinical Psychology Review* 21 (5): 735 – 749.
- Murín, G. 2001. „Lidská práva proti zvířatům?“ *Vesmír* 80 (3): 130 – 133.
- Overton, J. C., Ch. Hensley, S. E. Tallichet. 2012. „Examining the relationship between childhood animal cruelty motives and recurrent adult violent crimes toward humans.“ *Journal of Interpersonal Violence* 27 (5): 899 – 915.
- Schwartz, R. L. 2012. „Psychological profile of male and female animal abusers.“ *Journal of Interpersonal Violence* 27 (5): 846 – 861.

Obsah

Úvod	2
1 Týrání zvířat v sociologických souvislostech	4
1.1 Definice týrání zvířat.....	4
1.2 Historický exkurs	5
1.3 Sociologická relevance studia vztahů mezi lidmi a zvířaty	7
1.3.1 Zkoumání vztahů mezi zvířaty a lidmi.....	7
1.3.2 Institucionalizace oboru.....	8
1.3.3 Vznik Animal Studies.....	9
2 Možné souvislosti týrání zvířat s dalšími charakteristikami a jevy	10
2.1 Souvislost mezi týráním zvířat v dětství a pozdějším násilím páchaným na lidech ...	10
2.1.1 Vývoj pachatele od týrání zvířat k dalšímu násilí	10
2.1.2 Role týrání zvířat v případech školní střelby	11
2.1.3 Týrání zvířat a pozdější násilí ve formě masových vražd.....	12
2.1.4 Shrnutí.....	13
2.2 Souvislost mezi domácím násilím a týráním zvířat	14
2.2.1 Páchání domácího násilí a současné týrání zvířat.....	14
2.2.2 Zkušenost s domácím násilím a pozdější násilí na zvířatech	16
2.3 Vliv pohlaví pachatele na týrání zvířat	18
2.4 Vliv věku pachatele na týrání zvířat.....	19
3 Týrání zvířat v České republice: zkoumání současné situace	21
3.1 Metoda sběru dat.....	21
3.2 Souvislost mezi pohlavím pachatele a obecným způsobem týrání	22
3.3 Souvislost mezi věkem pachatele a obecným způsobem týrání.....	25
3.4 Souvislost mezi pohlavím a věkem pachatele.....	26
3.5 Druh zvířete.....	27
3.6 Druh týrání	31
3.7 Interpretace výsledků	36
3.8 Statistiky Policie ČR	37
Závěr	39
Summary.....	42
Použitá literatura a zdroje.....	44
Seznam příloh.....	51
Přílohy	53

Úvod

V této bakalářské práci se budu věnovat otázce týrání zvířat a jeho souvislosti s dalšími jevy ve společnosti, zaměřovat se budu na spojitost s jinými druhy násilného chování. Pokusím se také stručně nahlédnout do současné situace v České republice a představit ji za pomoci dat získaných pomocí analýzy dat získaných z článků dostupných na internetovém zpravodajském serveru iDnes.cz. Tato data budu také srovnávat s daty získanými z americké databáze Pet-Abuse.com, která monitoruje případy týrání zvířat v celých Spojených státech amerických.

Mým cílem je poukázat na skutečnost, že role zvířat ve společnosti není pro sociologii zcela zanedbatelným tématem, ale tvoří možnou platformu pro rozšiřování poznatků o společnosti samotné. Dále chci v práci zodpovědět otázku, zda násilí na zvířatech souvisí s dalšími druhy páchaného násilí a případně proč tomu tak je. V této části textu se budu opírat o množství odborných zahraničních článků, které se těmto souvislostem věnují. Posléze chci představit současnou situaci týrání zvířat v České republice, budu se zde zaměřovat na popis současného stavu a na možné faktory ovlivňující násilí na zvířatech. V projektu práce nebyla tato analýza zařazena, avšak domnívám se, že tato sonda do českého prostředí je důležitou součástí textu, jelikož poskytne základní informace o tomto problému a vytvoří tak prostor pro případné provedení dalších výzkumů zaměřujících se již na souvislost s dalšími druhy násilí. Dále také představí některé faktory ovlivňující týrání zvířat a zasadí tak tento problém do souvislosti s dalšími charakteristikami, jako je například věk či pohlaví pachatele či specifické charakteristiky násilí na zvířatech. Navíc poskytne základ pro utvoření představy o tom, jaká pozornost je v České republice týrání zvířat věnována. Tento náhled bude zprostředkován právě za pomoci zmíněné analýzy dat získaných z článků z internetového zpravodajského serveru iDnes.cz. Zpravodajské servery se dynamicky rozvíjejí, reagují na nová společenská témata a čte je široká veřejnost, díky čemuž získávají velký vliv na pozornost, kterou společnost upírá na současné problémy.

Úvodní část práce je věnována zasazení týrání zvířat do sociologické perspektivy, vymezení sociologické relevance tohoto tématu a nahlédnutí do historie za pomoci několika významných myslitelů, kteří považovali otázku statusu zvířat v lidské společnosti za důležitou. Dále také ve stručnosti představím nový společenskovední obor Animal Studies a budu se věnovat jeho institucionalizaci a zájmům.

V dalším textu se pak již s pomocí množství odborných článků zabývajících se touto problematikou, jejichž autoři povětšinou prováděli na toto téma své vlastní výzkumy, pokusím odhalit možné souvislosti týrání zvířat s dalším násilným chováním. Nejprve budu zkoumat, jak týrání zvířat v dětství eskaluje v dospělosti do dalšího násilného chování a zaměřím se i na dva velice specifické druhy násilí – školní střelbu a masové vraždy. Dále se budu věnovat souvislosti týrání zvířat a domácího násilí. Tuto souvislost představím nejprve jako souvislost mezi pácháním domácího násilí a týráním zvířat jednou osobou. Dále se zaměřím na studie věnující se případům, ve kterých bylo dítě nějakým způsobem zasaženo domácím násilím (buď přímo jako jeho oběť, nebo jako jeho svědek), což se později projevilo například jeho násilným chováním vůči zvířatům. Touto kapitolou uzavřu popisnou část textu a v další části se již přesunu k části praktické.

Praktická část je tvořena analýzou dat získaných z dostupných článků zveřejněných na českém zpravodajském serveru iDnes.cz a srovnáním takto získaných dat s daty získanými v americké databázi zaznamenávající případy týrání zvířat (Pet-Abuse.com). Budu zkoumat nejprve vliv věku a pohlaví pachatele na týrání zvířat a dále se budu věnovat detailnějšímu přehledu zvolených druhů týraných zvířat a způsobů týrání. Získané poznatky poté v krátkosti srovnám se statistikami Policie České republiky, abych ukázala, jaké se zhruba dostává týrání zvířat pozornosti v médiích a zda zájem o upozornění na tuto problematiku narůstá či nikoliv.

1 Týrání zvířat v sociologických souvislostech

1.1 Definice týrání zvířat

V dnešní době není těžké objevit na internetu definici týrání zvířat, ba dokonce velké množství definic. Byť se jednotlivé definice odlišují, najdeme mezi nimi samozřejmě i velké množství spojovacích prvků. Pro příklad si uveďme několik náhodných vymezení, dostupných například na webových stránkách organizací zabývajících se otázkou týrání zvířat: „*Týrání zvířat může být zaprvé svévolným násilím nebo zadruhé selháním postarat se o zvíře. Ať tak či onak, a ať je zvíře domácím mazlíčkem, hospodářským zvířetem či zvířetem žijícím ve volné přírodě, oběť tohoto týrání může nevyslovitelně trpět.*“ [The Humane Society of the United States 2014] Dalším vymezením je například následující: „*[Týrání zvířat je] způsobení fyzické bolesti, utrpení, nebo smrti zvířeti, u kterého nebylo takovéto jednání potřebné pro jeho výchovu či disciplínu nebo (v případě úmrtí zvířete) pro zajištění potravy či osvobození zvířete z nevyléčitelného utrpení. [Takovéto jednání] je prováděno svévolně, jako pouhý sport, jako potěšení pro krutou a pomstychtivou povahu nebo bez jakékoliv percepce způsobené bolesti.*“ [The Law Dictionary 2014] Poslední definicí, kterou zde uvedu, je tato: „*Týrání zvířat je takový zločin, který způsobuje zvířeti, obvykle ochočenému, fyzickou bolest, utrpení, či smrt za hranicemi potřebnými pro normální disciplínu. Týrání může zahrnovat i zanedbání takových rozměrů (hladovění, žízeň), při kterém zvíře trpí, zemře, nebo se dostane do stavu blízkého smrti.*“ [The Free Dictionary 2014] Jak vidíme, byť pochází definice z různých zdrojů, v základním tvrzení, tedy že se jedná o bezdůvodné způsobování bolesti zvířeti či o selhání schopnosti pečovat o zvíře, se většinou shodují.

Nejprve je však třeba si uvědomit, že definovat týrání zvířat v obecném měřítku není vůbec jednoduchá věc. Týráním zvířat bude něco jiného pro myslivce, pro výzkumníka, pro člena organizace na ochranu zvířat. Co je pro výzkumníka, který pracuje v laboratoři s pokusnými zvířaty, každodenní pracovní náplní a rutinou, bude nejspíše v očích člena organizace PETA bezcitným mučením zvířat. Obecně je však týrání zvířat možno shrnout jako bezdůvodné způsobování fyzického či psychického utrpení zvířete, které může vést až ke smrti zvířete. Právě takovéto vymezení je platné pro tuto práci. Je třeba povšimnout si slovíčka „bezdůvodného“. Jde především tedy o ty případy, v nichž zvíře trpělo či dokonce zemřelo, bez jakéhokoli jiného motivu než bylo jeho utrpení – tedy nikoli například za účelem výzkumu. Stejně tak jde například

i o případy zvířat určených na porážku, která však nebyla usmrcena správným způsobem a bylo jim tak způsobeno zbytečné utrpení. Jistě bychom se na tomto místě mohli pozastavit nad tím, zda například do této definice nespádají pokusy na zvířatech. Morálním statutem pokusných zvířat se v českém prostředí zabývala například Tereza Vandrovcová [srovnej Vandrovcová 2011], v mé práci však této otázce prostor nevěnuji a zaměřuji se pouze na případy týrání zvířat, které neměly zjevný důvod, a zvířata trpěla či zemřela zbytečně. Obvykle se tak děje rukou osoby, která týrání vyhledává a pro kterou není týrání vedlejším účinkem jejího jednání, ale přímým zájmem a motivací.

V této práci pracuji s takovým pojetím týrání zvířat, ve kterém platí, že týrání zvířat je chováním společensky nepřijatelným, které způsobuje zvířeti bezdůvodně bolest či smrt. Spadají sem jak případy aktivního týrání, kdy pachatel zvíře ovládá a aktivně mu působí utrpení, tak případy pasivního týrání, kdy pachatel naopak nevěnuje zvířeti dostatečnou pozornost, nezajišťuje mu jeho životní potřeby a zvíře tak strádá či dokonce na následky zanedbání umírá. Do tohoto vymezení nespádají společnosti akceptované praktiky, jako například pokusy na zvířatech či humánní jatka.

1.2 Historický exkurs

Otázkou postavení zvířat a vztahu lidí k nim se zabývali myslitelé v mnoha dobách. Je možné najít velké množství autorů, kteří se nějakým způsobem k otázce postavení zvířat či vztahů se zvířaty vyjadřovali. Avšak ne vždy jsou jejich poznatky zasazeny do stejného rámce problematiky, jakým se v tomto textu zabýváme my. Uvedme si proto jako příklad několik málo autorů, kteří se postavením zvířat a vztahem k nim zabývali v podobném smyslu, v jakém tak činíme my.

Mnoho webových stránek zabývajících se vegetariánstvím odkazuje na jako na jednoho z prvních vegetariánů na Pythagora (570 p. n. l. – 510 p. n. l.). Velké množství jemu přisuzovaných výroků lze těžko soudit, je však pravdou, že Pythagoras nejspíše ctil zvířata jako živé bytosti, neboť při přijetí do řad pythagorejců museli budoucí členové příslibit nejen zdrženlivý a skromný život, ale kupříkladu také to, že „*neusmrtí zvíře, které nenapadá člověka*“ [Störig 1991: 99]. Pythagoras tedy patrně zastával názor, že zvířatům by se nemělo ubližovat zbytečně a bez závažného důvodu.

V 17. století se anglický filozof John Locke (1632 – 1704) zabýval otázkou ohledně vztahu dětí ke zvířatům, a to konkrétně ve svém díle *O výchově*, poprvé

vydaném v roce 1693. Locke píše: „*Jedno jsem u dětí často pozoroval: když se zmocnily nějakého slabého tvora, měly sklon s ním špatně zacházet. Často s jistým potěšením trápí mladá ptáčata, motýly a jiné nebohé živočichy, kteří jim padnou do rukou, a zacházejí s nimi velmi hrubě. Na to by se, myslím, mělo dávat pozor, a mají-li děti sklon ke krutosti, měli bychom je učit opačným zvykům. Vždyť zvyk trápit a zabíjet zvířata povede postupně k zhrubnutí jejich mysli i vůči lidem. Ti, kdo si libují v utrpení a ničení nižších tvorů, nebudou schopni být příliš soucitní k bytostem vlastního druhu.*“ [Locke 1984: 158] Těmito slovy vlastně Locke vyslovuje jednu z tezí, která se dále objeví v mém textu, a sice že děti, které se dopouštějí násilí na zvířatech, se později posouvají k dalšímu násilí, včetně násilí na lidech.

Německý filozof Immanuel Kant (1724 – 1804) svým způsobem také odsuzuje násilí na zvířatech, ovšem nikoli kvůli zvířatům samotným, nýbrž kvůli lidské humanitě. Jako příklad uvádí zastřelení psa, který svému pánovi již neslouží k jeho potřebám. Podle Kanta se člověk nedopouští nepráva vůči dotyčnému zvířeti, ale ničí tak svou dobrotu a kvality své osobnosti. Tvrdí tedy, že máme povinnosti vůči zvířatům kvůli starosti o naši vlastní humanitu. [srovnej Kant 1997: 212] Je tedy otázkou, zda je vůbec možné Kanta na tomto místě uvést, vzhledem k jeho motivacím pro vyslovení této myšlenky. Domnívám se však, že i takovýto pohled na věc sem však patří. Navíc, byť ne ze žadaných důvodů, Kant prosazuje toleranci a smířlivost vůči zvířatům a proto je určitým propagátorem myšlenky dobrého zacházení s nimi.

Britský právní teoretik a osvícenský filozof Jeremy Bentham (1748 – 1832) pak ve svém textu kritizuje fakt, že jsou zvířata degradována do pozice věcí¹. [srovnej Bentham 1823: 235] Pozastavuje se nad tím, že skutečnou otázkou týkající se postavení zvířat by mělo být to, zda dokáží trpět, a nikoliv myslet či mluvit. [srovnej ibid.: 236] Bentham tvrdí, že zvířata dokáží trpět stejně jako lidé, byť nemají kupříkladu schopnost mluvit stejně jako lidé, a právě z toho důvodu je třeba s nimi zacházet s úctou a pochopením.

¹ V české legislativě vydržela definice zvířat jako věcí až do 31. prosince 2013. Teprve s příchodem nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.), který začal platit 1. ledna 2014, dostala zvířata specifické vymezení v tomto zákoně, které do této chvíle neměla. Podle § 494 zákona č. 89/2012 Sb.: „*Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.*“

Francouzský filozof Jean-Jacques Rousseau (1712 – 1778) ve svém textu *Rozprava o původu a základech nerovnosti mezi lidmi* uvádí, že zvířata jsou podle něj zapojena do přirozeného zákona, byť není v jejich možnostech si tuto skutečnost uvědomovat. Člověk je podle něj povinován neublížovat svému bližnímu hlavně proto, že se jedná o bytost, která je citlivá, nikoliv proto, že je schopná myslet. A právě díky tomu, že zvířata jsou také citlivá, stejně jako lidé, považuje Rousseau za nutné zvířatům nijak neublížovat. [srovnej Rousseau 1755: LXVI – LXVII] Rousseau tak patří k autorům, kteří přikládají důležitost pocitům zvířat a považují jejich bolest za srovnatelnou s lidskou.

Německý filozof Arthur Schopenhauer (1788 – 1860) ve svém díle *The Basis of Morality* kritizuje Kantovo pojetí přístupu ke zvířatům slovy: „Člověk tedy má mít slitování se zvířaty jen za účelem procvičení, jako by byly nějakým patologickým fantomem, na kterém se dá trénovat pochopení pro člověka!“ [Schopenhauer 1903: 94] V dalším textu pak Schopenhauer píše: „Soucit pro zvířata je úzce spjat s dobrotou charakteru, a s jistotou může být řečeno, že ten, kdo je krutý k živým bytostem nemůže být dobrým člověkem.“ [ibid.: 223] Jasně tedy vyslovuje domněnku, že násilí na zvířatech se mohou dopustit pouze lidé nedobří. Z takovéto teze logicky plyne, že člověk nedobrý se pravděpodobně nebude chovat dobře ani k lidem, pokud tuto zásadu není schopen dodržovat u zvířat, která jsou stejně jako lidé živými bytostmi.

1.3 Sociologická relevance studia vztahů mezi lidmi a zvířaty

1.3.1 Zkoumání vztahů mezi zvířaty a lidmi

Jak uvádí ve svém článku *Acknowledging the "Zoological Connection": A Sociological Analysis of Animal Cruelty* Clifton P. Flynn, jedním z prvních, kdo se vyslovil proti sociologii, která nezohledňovala roli zvířat v lidském světě, byl Clifton D. Bryant, který sociology kritizoval za jejich ignoraci a přehlížení vlivu zvířat na chování a vztahy mezi lidmi. [srovnej Bryant 1979 in Flynn 2001: 71] Stejně tak tento způsob přístupu k sociologickému zkoumání kritizují Arluke a Sanders, kteří vidí hlavní dosavadní zaměření sociologického zkoumání na vztahy mezi lidmi. [srovnej Arluke, Sanders 1996 in Flynn 2001: 71] Tato situace se začala zlepšovat v průběhu 90. let, kdy se někteří autoři začali věnovat výzkumu vztahu mezi lidmi a zvířaty a souvislosti mezi lidským chováním vůči zvířatům a následně i vůči dalším lidem. Za všechny jmenujme například výše zmíněného profesora Arnolda Arluke, Cliftona P.

Flynn, či Franka R. Ascione. Právě díla těchto autorů byla pro tuto práci v mnoha směrech klíčová, jelikož se věnují mnoha aspektům vztahů mezi lidmi a zvířaty. Myslím si, že je dobrým znamením, že dnes už nejsou zdaleka jedinými, kdo se této otázce věnují, neboť seznam odborníků specializujících se na tuto problematiku naštěstí dále narůstá. I to je jistě znamením, že výzkum lidsko-zvířecích vztahů je smysluplným novým sociologickým směrem.

Je třeba uvážit, že zkoumáním vztahu lidí ke zvířatům se především dozvídáme mnoho o lidech samotných, proto se nevzdáváme možnosti studovat společnost. Sociologové zaměřující se na vztah lidí ke zvířatům přináší mnoho cenných informací o tom, jak lidé budují své vztahy, jak nakládají s mocí či sociální převahou. Studium vztahů mezi lidmi a zvířaty nám může poskytnout poznatky, které bychom pouhým studiem vztahů mezi lidmi nikdy neobjevili.

Výzkum sociálních aspektů týrání zvířat může být sociologicky relevantním zájmem. Jak si ukážeme dále, mezi násilím na zvířatech a násilím na lidech existuje souvislost. Tato souvislost by se jistě dala vztahovat i na jiné druhy sociálních jevů, nejen na souvislost s násilím. Například by se jistě mohlo jednat o altruismus, který by se pravděpodobně dal hledat i ve vztahu vůči zvířatům a následně pak i k lidem. Je tedy v zájmu studia společnosti věnovat svou pozornost i zvířatům, jelikož právě vztahy s nimi mohou v mnohém reflektovat naši společnost.

1.3.2 Institucionalizace oboru

V současné době existuje obrovské množství organizací zabývajících se nejrůznějšími formami pomoci zvířatům (například orientující se na animal rights či na animal welfare²). Taktéž se však zvětšuje množství institucí, které se věnují studiu problematiky human-animal studies, tedy lidsko-zvířecích vztahů.

V roce 2001 byla založena instituce The Center on Animal Liberation Affairs (CALA), která v roce 2007 oficiálně změnila jméno na The Institute for Critical

² Podle organizace PETA pojmy „animal rights“ a „animal welfare“ nepostihují stejné pole zájmů. Jak je vysvětleno v textu *What is the difference between “animal rights” and “animal welfare”?* na jejich webových stránkách, ve zkratce se jedná o zásadní rozdíl: V rámci „animal rights“ platí, že zvířata mají stejně jako lidé svá práva, proto nemohou sloužit jako naše jídlo, zdroj oblékání či zábavy nebo pro naše experimenty. Oproti tomu „animal welfare“ využití zvířat pro lidské zájmy povoluje, pokud je při takovýchto praktikách dodržována humánnost. [srovnej PETA - People for the Ethical Treatment of Animals 2014]

Animal Studies (ICAS). Usiluje především o omezení represí vůči radikálům zabývajícím se právy zvířat a vztahem lidí k naší planetě. [srovnej ICAS – The Institute for Critical Animal Studies 2014] Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (RSPCA) je výrazně starší institucí. Byla založena v roce 1824 jako SPCA a nejprve se zaměřovala na podmínky zvířat pracujících v dolech či sloužících jak v první, tak v druhé světové válce. Nyní se orientuje na vztahy mezi lidmi a zvířaty a jejich udržování a zlepšování. [srovnej RSPCA – The Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals 2014] Její americkou obdobou je American Society for the Prevention of Cruelty to Animals (ASPCA), založená v roce 1866, která se snaží zajišťovat prostředky pro prevenci násilí na zvířatech, pracuje na záchraně týraných zvířat, prosazuje zákony a spolupracuje se zvířecími útulky. [srovnej ASPCA – The American Society for the Prevention of Cruelty to Animals 2014] Instituce The Animals & Society Institute je výzkumnou a vzdělávací organizací zabývající se lidsko-zvířecími vztahy a otázkami souvislosti mezi násilím na zvířatech a násilím na lidech. Stejně tak se snaží prosazovat zákony na ochranu zvířat. [srovnej Animals & Society Institute 2014] Nárůst nejrůznějších organizací a hnutí věnujících se lidským vztahům se zvířaty je v posledních letech skutečně obrovský a je také snadno dohledatelné velké množství organizací zabývajících se jak animal welfare, tak animal rights.

1.3.3 Vznik Animal Studies

Velkým posunem ve sféře výzkumu vztahů mezi lidmi a zvířaty bylo etablování nového oboru Animal Studies, který se zaměřuje na výzkum vztahů mezi lidmi a zvířaty, na jejich vzájemné postavení v soudobé společnosti a na rozvoj metod studia těchto vztahů. Tato disciplína je v současné době poměrně rozšířena jako samostatný studijní obor převážně v anglicky mluvících zemích, například na následujících univerzitách: Michigan State University, New York University, Saint Joseph's University, Eastern Kentucky University, Brock University, Glyndŵr University, University of Redlands, Harper Adams University, Wesleyan University nebo The University of Queensland. V českém prostředí prozatím Animal Studies jako samostatný studijní obor neexistuje. Kurz Úvod do Animal Studies však zcela nově (od začátku letního semestru 2014) vyučuje na Katedře sociologie Filozofické fakulty UK v Praze Tereza Vandrovcová.

2 Možné souvislosti týrání zvířat s dalšími charakteristikami a jevy

2.1 Souvislost mezi týráním zvířat v dětství a pozdějším násilím páchaným na lidech

2.1.1 Vývoj pachatele od týrání zvířat k dalšímu násilí

Otázka, zda to, že dítě týralo zvířata, indikuje jeho pozdější sklon k agresivitě vůči lidem či obecně predikuje jeho kriminální budoucnost, je v oblasti souvislostí týrání zvířat s dalšími jevy ve společnosti hojně diskutovaná. Závěr je však nejasný. Jak uvádí Piers Beirne ve svém článku *From Animal Abuse to Interhuman Violence? A Critical Review of the Progression Thesis*, v minulosti bychom objevili mnoho výzkumů, které se kloní k pravděpodobnosti exponenciálního vývoje násilí, je však třeba se zamyslet například nad jejich metodologií. [srovnej Beirne 2004: 47 – 48]. Jaká je tedy skutečnost? Jsou provedené výzkumy validní, a co ukazují? Nebo nelze hledat souvislost mezi týráním zvířat a dalším násilím? Na tyto otázky budeme hledat odpověď na následujících řádcích. Pokud se máme zabývat otázkou relevance provedených výzkumů, je zcela jasné, že každý z nich se spoléhá jen a pouze na výpověď dotazovaných a nepátrá např. v policejních záznamech či archivech. Je však nutné vzít v úvahu následující otázku: „Kdo by se přiznával, či dokonce chlubil, tím, že týrá zvířata?“ Pravděpodobně ne někdo, kdo by zvířata nikdy netýral, ale naopak osoba, které takovéto chování přijde přijatelné. Proto jsou dle mého názoru tyto výzkumy možná relevantnější, než se některým autorům opozitních textů může na první pohled zdát.

Jednou ze starších studií věnujících se této souvislosti je výzkum Alana R. Felthouse. Ten v roce 1980 dělal rozhovory s 346 pacienty psychiatrického zařízení. Respondenty byli pouze muži, rozdělení do pěti kategorií podle stupně jejich agresivity vůči lidem. [srovnej Felthous 1980: 170] Ze 71 pacientů, kteří byli v kategorii agresivních vůči lidem, jich 18 v minulosti opakovaně týralo zvířata. [srovnej Felthous 1980 in Tallichet, Hensley, Singer 2005: 95] Linda Merz-Perez společně Kathleen M. Heide ve svém článku z roku 2001 představují výzkum, v němž porovnávaly násilí na zvířatech u dvou skupin pachatelů (násilní a nenásilní³), přičemž v každé z nich bylo 45 jednotlivců. [srovnej Merz-Perez, Heide, Silverman 2001: 558] U násilných pachatelů se násilí na zvířatech dopustilo výrazně vyšší procento jedinců,

³ Násilní pachatelé byli vymezeni jako takoví pachatelé, kteří spáchali trestný čin, který zahrnoval násilí vůči lidem. Nenásilní pachatelé spáchali čin, při kterém se nedopustili násilí na člověku.

konkrétně 56 %, než u pachatelů nenásilných, kde stejný čin spáchalo jen 20 % dotazovaných. [srovnej ibid.: 561] Pro další a detailnější analýzu autorky zvířata rozdělily do několika skupin. V případě domácích mazlíčků se k předchozímu násilí na nich doznalo 26 % násilných pachatelů a 7 % nenásilných. [srovnej ibid.: 561] U skupiny divokých zvířat byl poměr 29 % u násilných ku 13 % u nenásilných. [srovnej ibid.: 565] V poslední kategorii farmářských zvířat se k násilí doznalo 6 ze 45 zkoumaných násilných pachatelů, tedy zhruba 14 %, a pouze jeden ze 45 nenásilných pachatelů, tedy zhruba 2%. [srovnej ibid.: 567] S podobným schématem výzkumu se setkáme i u dřívějšího výzkumu, který provedl v jihoafrickém vězení Frank Ascione společně s dalšími autory. Studie 117 vězňů ukázala, že k týrání zvířat se doznalo 63 % ze skupiny dotazovaných vězňů za agresivní činy. Z neagresivních vězňů se k týrání zvířat přiznalo jen 11 %. [srovnej Schiff, Louw, Ascione 1999 in Ascione 2001: 4] Zmíněné výzkumy tedy odhalily, že násilí na zvířatech je s dalším násilným chováním provázáno.

2.1.2 Role týrání zvířat v případech školní střelby

Velmi zajímavému aspektu souvislosti mezi týráním zvířat v dětství a pozdějším násilím páchaným na lidech se věnuje v jednom ze svých novějších článků Arnold Arluke společně s Ericem Madfisem. Ti konstatují, že tato souvislost je často zkrátka řečená, byť se o ní mnoho neví. [srovnej Arluke, Madfis 2014: 10] Odkazují na několik textů, v nichž je generalizované sdělení, že pachatelé školní střelby v minulosti často týrali zvířata. [srovnej The Humane Society of the United States 2008 in Arluke, Madfis 2014: 10; Muscari 2004 in Arluke, Madfis 2014: 10] Co se týče již provedených výzkumů, v nichž se dají najít určité informace o souvislosti mezi týráním zvířat a masovou střelbou na školách, uvádí Arnold Arluke s Ericem Madfisem několik autorů, kteří se tímto tématem zabývali. Autoři textu *Risk Factors in School Shootings*, který je rozsáhlou studií osmi případů školní střelby, našli předchozí zkušenosti s týráním zvířat u pěti útočníků z celkových deseti, tedy u celé poloviny pachatelů. [srovnej Verlinden, Hersen, Thomas 2000: 43] Další prediktory školní střelby však dosahovaly i mnohem větších hodnot (jen několik příkladů: vina jiných za problémy 100 %, hrozby násilím 100 %, historie předchozí agrese 90 %, nekontrolovatelný vztek 80 %, výhrůžky sebevraždou 60 %, atd.). [srovnej ibid: 43] Z uvedeného je tedy patrné, že agresivita vůči zvířatům je jen jedním z ukazatelů a nemusí být v těchto případech vždy stoprocentní oporou. Arnold Arluke s Ericem Madfisem zkoumali nezávisle

na sobě celkem 23 případů masové střelby na školách (podmínkou pro zařazení případu byl počet obětí (dvě a více) a věk útočnicka (20 let a méně)). [srovnej Arluke, Madfis 2014: 11] Záznam o dřívějším týrání zvířat našli v 10 z 23 případů, tedy ve 43 %. [srovnej ibid.: 12] Poměrně nejasnou souvislost ve svém textu prezentují autoři článku *Teasing, Rejection, and Violence: Case Studies of the School Shootings*, je však nutno uvést, že v tomto článku není primárním zájmem souvislost mezi týráním zvířat a násilným chováním, ale analýza jednotlivých případů školní střelby. Autoři textu se zaměřili na případy školní střelby, které se staly mezi lednem 1995 a březnem 2001. Podmínkami pro zařazení případu do dat této studie bylo to, že se střelba musela odehrát během výuky (tedy nikoli například během plesů či sportovních událostí konaných mimo hodiny výuky), dále musel být pachatelem student a musela být zraněna či usmrcena alespoň jedna osoba, která zároveň musela být studentem, jelikož autoři hledali agresivitu vůči vrstevníkům. [srovnej Leary et al. 2003: 204 – 205] Předchozí zkušenosti s násilím na zvířatech autoři objevili pouze u tří z patnácti útočníků zahrnutých do studie. [srovnej ibid.: 208 – 209] Je tedy patrné, že týrání zvířat může být určitým prediktorem na další antisociální chování v budoucnosti, není však zdaleka jediným faktorem a neurčuje stoprocentně budoucí chování jedince, který byl pachatelem tohoto násilí. Tento závěr se samozřejmě vztahuje i na specifickou formu násilí na lidech, kterou představují případy střelby na školách. Z analyzovaných případů vykazovala většina pachatelů nejružnější formy antisociálního chování, týrání zvířat bylo pouze jedním z těchto faktorů.

2.1.3 Týrání zvířat a pozdější násilí ve formě masových vražd

Někteří autoři ve svých textech uvádí, že řada masových vrahů měla historii týrání zvířat. Tato domněnka je dle mého názoru vcelku na místě, zohledníme-li vše, co bylo řečeno o souvislosti mezi násilím na zvířatech v dětství a pozdějším násilím na lidech. Jelikož sériové vraždy jsou extrémní formou mezilidského násilí, je vcelku logické, že i na takovéto chování by mohlo násilí na zvířatech poukazovat. Samozřejmě, že neplatí, že každý, kdo v dětství týral zvířata, se v budoucnosti stane sériovým vrahem. Týrání zvířat může však být jedním z indikátorů budoucího problematického chování. Touto problematikou se ve svém textu *From Animal Cruelty to Serial Murder: Applying the Graduation Hypothesis* zabývali Jeremy Wright a Christopher Hensley, jejich text je však obtížně přístupný. Jeden z jejich závěrů však ve své knize prezentuje Catherine Tiplady: „Analýza 354 případů sériových vrahů ukázala, že o 75 z nich

(přes 21 %) se vědělo, že týrali zvířata.“ [Wright, Hensley 2003 in Tiplady 2013: 21] Takovéto číslo jistě není nijak vysoké, na což ostatně Tiplady hned poukazuje. Nemyslím však, že by naopak bylo natolik nízké, aby se dalo považovat za zcela náhodný jev. Pokud týrání zvířat má souvislost s dalším násilným chováním, nedá se vyloučit jeho souvislost se specifickou formou násilného chování, jakou jsou například sériové vraždy.

Stručné shrnutí jednotlivých případů masových vražd, ve kterých měl pachatel pravděpodobně zkušenosti s týráním zvířat, přináší ve svém textu Cynthia Hodges. Bohužel informace nejsou sebrané z žádných oficiálních zdrojů, nýbrž z nejrůznějších webových stránek. Z notoricky známých masových vrahů zde jmenuje například Teda Bundyho (jako dítě mučil domácí mazlíčky), Jeffreyho Dahmera (v mládí sekal psům hlavy, přivazoval kočky ke stromům), Alberta DeSalvu – Bostonského škrtiče (chytal psy a kočky, které zavíral do krabic, skrz které poté prostřeloval šípy) nebo Dennise Radera – BTK (sám uvedl, že v dětství oběsil psa a kočku). [srovnej Hodges 2008: 6 – 7] Všechny tyto případy spojuje jak extrémní násilí použité v mládí vůči zvířatům, tak následná extrémní brutalita a zvrhlá vynalézavost vůči obětem svých vražd.

2.1.4 Shrnutí

Jak bylo uvedeno již na začátku této kapitoly, názory na otázku přímé souvislosti násilí na zvířatech v dětství a pozdějšího násilí na lidech se různí, a s přibývajícím věkem a výzkumy se různí více. Je proto asi rozumné uvažovat o týráním zvířat či o pozitivním postoji k takovému jednání nikoliv jako o jasném ukazateli budoucího násilí na lidech, ale jako o jednom z možných ukazatelů na budoucí antisociální jednání. K tomuto názoru se po shrnutí předchozích výzkumů kloní na základě jednoho z textů Arnolda Arlukeho i Simon Hackett a Emma Uprichard. [srovnej Hackett, Uprichard 2007: 18] Stejnou tezi cituje z webových stránek www.paws.org (odkazuje na článek, který dnes již na uvedené adrese není dostupný) hned v úvodu svého textu i Cynthia Hodges, když uvádí, že *„týrání zvířat může být varovným signálem pro budoucí násilné chování“*. [Hodges 2008: 2] Takovýto přístup je pravděpodobně nejrozumnějším řešením. Týrání zvířat je bezpochyby nutné věnovat pozornost jako možnému ukazateli na další násilné chování, na druhé straně však samozřejmě nesmí být opomíjeny ani další možné faktory.

2.2 Souvislost mezi domácím násilím a týráním zvířat

Mnoho autorů se věnuje otázce souvislosti mezi prožitým domácím násilím a týráním zvířat. Stejně jako u předchozí kapitoly je spojitost očekávatelná. Nejprve je třeba si uvědomit, že souvislost je několikerá. Zprv se může jednat o děti vystavené domácímu násilí a později týrající zvířata. Jaké pro to mohou být důvody? Děti vystavené domácímu násilí, v jakékoli jeho podobě, se mohou k týrání zvířat uchýlit proto, aby ve svém životě získaly alespoň nad něčím moc, jelikož doma jsou zcela bezbranné a bezmocné. Stejně tak se může jednat o snahu podobat se ve svém chování svým rodičům. Napodobit tatínka, který jednou za čas uhodí maminku. Tyto domněnky podporuje jeden z textů Franka Ascioneho, který mezi motivacemi pro týrání zvířat uvádí i identifikaci s násilníkem a imitaci, přičemž odkazuje na jeden z dřívějších výzkumů, na kterém se sám podílel. [srovnej Ascione 2001: 6] A konečně, zadruhé může být pachatelem domácího násilí a násilí na zvířatech jedna a tatáž osoba.

2.2.1 Páchání domácího násilí a současné týrání zvířat

První část kapitoly věnující se souvislosti týrání zvířat s domácím násilím úzce souvisí s kapitolou předchozí, která se věnuje násilí na zvířatech a pozdějšímu násilí na lidech. V této části textu se totiž budeme zabývat otázkou koexistence domácího násilí a týrání zvířat v jedné domácnosti. Stručný přehled dosavadních studií přinášejí ve svém textu Simon Hackett a Emma Uprichard. [srovnej Hackett, Uprichard 2007: 23 – 27] Právě ti se zaměřují především na případy, kdy je pachatelem domácího násilí a týrání zvířat jediná osoba. Tito autoři tedy citují například Jacobsona a Gottmana, kteří násilí na zvířatech chápou jako způsob psychického týrání žen jejich partnery, což ukazují na konkrétních příkladech několika párů. Násilí na zvířatech je pro pachatele způsobem, jak emocionálně ovládat týranou ženu. [srovnej Jacobson, Gottman 1998: 149] Další zajímavou studií zaměřující se na stejný problém je text kolektivu autorů v čele s Anne M. Volant, který se věnuje situaci v Austrálii. Volant spolu s dalšími autory porovnávala zkušenosti skupiny 102 žen, které v momentě uskutečnění studie nebo v blízké minulosti byly ve vztahu, ve kterém docházelo k partnerskému násilí (dále uvádím jako týrané ženy) a vlastnily v té době domácí zvíře, se stejnou skupinou žen, které takovou zkušenost vůbec neměly (dále uvádím jako netýrané ženy) a také vlastnily domácí zvíře. [srovnej Volant et al. 2008: 1281 – 1282] Rozdíly byly významné: Celkem 46 % týraných žen mělo zkušenosti s výhrůzkami svého partnera, že ublíží jejich domácímu zvířeti. Z netýraných žen mělo tuto zkušenost pouze

6 % dotazovaných. Velký rozdíl najdeme také ve zkušenosti se skutečným ublížením zvířeti či jeho zabitím. Celkem 53 % týraných žen uvedlo, že jejich partner se takového činu dopustil. Takovouto zkušenost neměla vůbec žádná netýraná žena. [srovnej *ibid.*: 1285] Otázce domácího násilí a simultánního týrání zvířat v lesbických vztazích se věnovala Claire Renzetti, jejíž studie odhalila, že 38 % žen přiznalo, že jejich partnerka týrala jejich zvířata. [srovnej Renzetti 1992 in Beirne 2004: 42] Velmi výrazně však do osvětlení této problematiky přispěl hned několika svými výzkumy Frank Ascione, který dotazoval ženy, které vyhledaly pomoc v azylovém domě a zkoumal souvislost mezi jimi prožitým domácím násilím a týráním zvířat v jejich rodině. Jedním z jeho prvních počínů v oblasti výzkumu zkušeností žen v azylových domech s týráním zvířat byl výzkum, ve kterém bylo kontaktováno 50 azylových domů, které byly požádány o zodpovězení jednoduchého a krátkého dotazníku. Některé z otázek byly dle mého názoru však poměrně dost hypotetické a obtížně zodpověditelné. Výsledky byly následující: Celkem 85 % ze 46 azylových domů, které odpověděly, mělo zkušenost s tím, že ženy, které k nim přicházely, hovořily o týrání zvířat. S dětmi, které po příchodu do azylového domu hovořily o týrání zvířat, mělo pak zkušenost 63 % z těchto domů. Co se týče zkušenosti azylových domů se souvislostmi mezi domácím násilím a týráním zvířat, 83 % domů zaznamenalo, že tuto souvislost pozorovalo. Na poměrně nejasnou a hypotetickou otázku ohledně odhadu procenta domácností, kde se odehrává jak domácí násilí, tak i násilí na zvířatech, odpovědělo jen 50 % domů a jejich odpovědi variovaly od 1 % až k 85 %. [srovnej Ascione, Weber, Wood 1997b] Další Ascioneho významnou studií je výzkum vzorku 101 žen, které byly týrány a pobývaly v azylovém domě a 60 žen, které takovou zkušenost neměly. Ascione porovnával data mezi těmito dvěma skupinami. Zjistil například, že ženy v azylovém domě měly v posledních pěti letech průměrně více domácích mazlíčků než ostatní ženy. To Ascione přisuzuje většímu „obratu“ v domácích zvířatech, který může být zapříčiněn právě týráním. Co se týká zkušeností s vyhrožováním ublížením či zabitím zvířete, zkušenost s ním mělo 52 % týraných žen a pouze 17 % netýraných. [srovnej Ascione, Weber, Wood 1997a: 6] Zkušenost se skutečným ublížením či zabitím zvířete, nikoli pouze výhrůzkou, mělo 54 % týraných žen a 4 % netýraných žen. [srovnej *ibid.*: 1] Ve své další studii Ascione analyzoval výpovědi 38 žen, které se uchýlily před násilnickým partnerem do azylového přístřeší. [srovnej Ascione 1998: 123] Přinesl následující výsledky: Z těchto žen mělo 74 % domácího mazlíčka buď v daném okamžiku, nebo alespoň 12 měsíců zpět. Celkem 71 % z této skupiny uvedlo, že jejich

partner buď vyhrožoval, že ublíží nebo zabije jejich mazlíčka, nebo se skutečně ublížení či zabití dopustil. Spáchání takového skutku uvedlo 57 % žen, které měly domácí zvíře. Byť se vyskytly případy zanedbání péče, většina případů byla násilného charakteru. Skoro 58 % z dotazovaných žen mělo děti. Z této skupiny 32 % žen uvedlo, že to byli právě jejich potomci, kdo jejich domácímu zvířeti ublížil nebo jej dokonce zabil. V 71 % z těchto případů ženy uvedly, že zvířata týral i jejich partner. [srovnej ibid.: 125] V návaznosti na tuto Ascioneho studii provedl podobný výzkum i Clifton P. Flynn, který zkoumal vzorek 107 klientek ženského azylového domu. Celkem 40 % z dotazovaných žen mělo domácího mazlíčka a z této skupiny skoro polovina, konkrétně 47 % mělo zkušenosti s tím, že jejich partner vyhrožoval ublížením jejich mazlíčkovi nebo mu skutečně ublížil. [srovnej Flynn 2000: 92] Ze zde uvedených závěrů z několika výzkumů jasně plyne, že domácí zvířata mohou být v rodinách, kde jsou ženy či děti vystaveny domácímu násilí, týrána. Důvodů pro to je hned několik. Jednak může být důvodem prostě a jednoduše násilnická povaha pachatele násilí, který nerozlišuje, jakému tvorovi ublíží. Velice významnou roli však domácí zvířata hrají jako nástroj pro vydírání týrané oběti. Ať se již jedná o týrané dítě nebo o týranou ženu, jejich domácí mazlíček je pro ně vždy důležitou součástí rodiny, přítelem, v případě týraných žen se pak často jedná dokonce o bytost suplující roli dítěte.

2.2.2 Zkušenost s domácím násilím a pozdější násilí na zvířatech

Pokud se podíváme na otázku souvislosti mezi zkušeností s domácím násilím a pozdějším násilím na zvířatech, najdeme několik výzkumů věnujících se této problematice. Jednou z prvních studií zabývajících se touto otázkou je článek *The Care of Pets Within Child Abusing Families*, založený na výzkumu 53 newjerseyských rodin, které měly historii domácího násilí na dětech. V 88 % těchto rodin se vyskytovalo týrání zvířat, většinou páchané otcem (případně otčímem, partnerem matky). V jedné třetině případů se týrání zvířat dopouštěly děti. Autoři výzkumu naznačují, že týrání zvířat v těchto případech může být reakcí dětí na jejich vlastní traumata. [srovnej DeViney, Dickert, Lockwood 1983 in Hackett, Uprichard 2007: 11] Clifton P. Flynn ve svém textu z roku 1999, v němž čerpá informace ze svého výzkumu provedeného v roce 1997, jehož se zúčastnilo 267 univerzitních studentů a který jsem již zmínila výše, odhalil zajímavé souvislosti mezi fyzickým trestáním dětí a jejich následným násilím na zvířatech. Nejprve se věnoval skupině respondentů do 13 let věku (preteens). Byť nenašel souvislost mezi fyzickým trestáním a násilím na zvířatech obecně,

po rozdělení respondentů na muže a ženy se souvislost objevila. Výrazně častěji se v pozdějším životě dopouštěli násilí na zvířatech muži, kteří dostávali výprask od svého otce a od obou rodičů. Výprask od matek neměl na budoucí násilí na zvířatech u mužů vliv. U žen o budoucím násilí na zvířatech nerozhodoval výprask ani od obou rodičů, ani od jednoho či druhého z nich. [srovnej Flynn 1999b: 976] Dále Clifton P. Flynn zkoumal otázku fyzického trestání v pubertě (teens). Bití v pubertálním věku mělo v celém vzorku souvislost s pozdějším násilím páchaným na zvířatech, stejně jako v předchozím vzorku však souviselo s bitím ze strany otce a týkalo se pouze mužů. Respondenti, které v pubertě bil jejich otec, se dopouštěli násilí na zvířatech třikrát častěji než ti, kteří v pubertě nebyli fyzicky trestáni. [srovnej ibid.: 977] Tyto Flynnovy závěry se shodují s poznatky ze studie provedené Marjorie Gunnoe a Carrie Mariner, které uvádí ve svém článku *New Evidence for the Benefits of Never Spanking* a dále i v publikaci *Beat the Devil out of Them* Murray Arnold Straus. Gunnoe a Mariner prováděly výzkum na vzorku 1 112 dětí rozdělených do dvou věkových skupin, o nichž vypovídali v polovině případů jejich otcové a v druhé polovině případů jejich matky. Mezi dvěma výpověďmi byl časový rozestup pěti let pro posouzení vzniku společensky nepřijatelného chování. Autorky došly ke zjištění, že fyzické tresty dětí souvisí s jejich následným společensky nepřijatelným chováním. [srovnej Gunnoe, Mariner 1997 in Straus 2009: 197 – 199; Gunnoe, Mariner 1997 in Straus 2001: 68 – 69] I sám Straus takovýto výzkum prováděl, a sice na vzorku 3 000 dětí a s časovým rozestupem mezi výpověďmi nejprve dva a poté čtyři roky. Výsledek výzkumu byl srovnatelný s výsledky Gunnoe a Mariner. Čím více bylo dítě fyzicky trestáno, tím spíše se zvyšovala jeho náchylnost ke společensky nepřijatelnému chování. [srovnej Straus 2001: 68] Teze o souvislosti mezi domácím násilím a pozdějšími problémy v mezilidských vztazích a začlenění do společnosti (například otázka zaměstnanosti, rodinných vztahů, kriminálního chování, či sebevražednosti) potvrzuje ve svém článku i Cathy Spatz Widom. [srovnej Widom 2000: 4 – 5] I Cheryl L. Currie ve svém textu odkazuje na několik autorů, jejichž výzkum odhaluje skutečnost, že děti vystavené domácímu násilí jsou agresivnější než děti, které takové zkušenosti nemají. [srovnej Adamson, Thompson 1998 in Currie 2006: 426; Herrera, McCloskey 2001 in Currie 2006: 426] Currie také poukazuje na výzkumy, které považují reakci chlapců na domácí násilí za silnější, než je reakce děvčat. Tím pádem jsou chlapci ke spáchání násilí na zvířatech náchylnější než dívky. [srovnej Katz, Gottman 1993 in Currie 2006: 427] Ve svém vlastním výzkumu se Cheryl L. Currie zaměřovala na matky, které měly

dvě děti a jejichž rodiny měly historii domácího násilí. Nepotvrdila však tezi o větší náchylnosti chlapců k týrání zvířat – ve skupině dětí vystavených domácímu násilí bylo procento jedinců, kteří týrali zvířata, téměř identické jak u chlapců, tak u dívek (chlapci 12 %, děvčata 9 %). [srovnej Currie 2006: 430] Ascione se v již výše zmíněném výzkumu *Final Report on the Project Entitled: Animal Welfare and Domestic Violence* zabýval i dětmi. Dotazováno bylo celkem 39 potomků žen v azylových domech. [srovnej Ascione, Weber, Wood 1997a: 2] Z těchto dětí mělo 40 % zkušenost s výhrůžkami týkajícími se ublížení či zabití domácího zvířete, 67 % z nich pak bylo svědkem týrání zvířat. V 46 % z těchto případů byl pachatelem násilí otec, otcím, či partner jejich matky. [srovnej ibid.: 9] Celkem 13 % dětí se přiznalo k tomu, že ony samy ublížily či zabily (ve dvou případech) domácího mazlíčka. Z těchto dětí se pak 8 % přiznalo k ubližování či zabití zvířete jiného, než jejich domácí. [srovnej ibid.: 10] Co se týče této problematiky, je třeba uvážít, jak velký vliv má rodina na dítě. Pokud je dítě v rodině vystaveno domácímu násilí, přičemž je v tomto okamžiku víceméně irelevantní, zda je jeho obětí, nebo „pouze svědkem“, bude tato zkušenost pravděpodobně formovat jeho budoucí chování. Omezování a napadání dalších živých bytostí pak dítěti vyrůstajícímu v takovémto prostředí nemusí přijít jako něco zvláštního, ale naopak jako běžná součást interakce lidí s dalšími bytostmi.

2.3 Vliv pohlaví pachatele na týrání zvířat

Někteří autoři jako možné ovlivňující faktory uvažují i věk a pohlaví. Výrazně se této problematice v několika svých textech věnuje Clifton P. Flynn. Ten uvádí, že právě pohlaví je jedním z nejčastěji jmenovaných a zkoumaných faktorů ovlivňujících násilí páchané na zvířatech. Pachateli jsou v naprosté většině případů muži, což Flynn ukazuje nejen na svém vlastním výzkumu, ale i v pracích dalších autorů. [srovnej Flynn 2001: 74] Teorii o tom, že mezi pachateli týrání zvířat převažují muži, potvrdil ve svém výzkumu z roku 1997, ve kterém zkoumal 267 univerzitních studentů. [srovnej Flynn 1999a: 163] V jeho vzorku byli muži čtyřikrát častěji pachateli týrání zvířat než ženy. [srovnej ibid.: 165, Flynn 1999b: 978] Závěry z tohoto výzkumu Clifton P. Flynn užívá i ve svém dalším článku. [srovnej Flynn 1999b: 974] Dále tento Flynnův výzkum ve svém textu věnujícímu se analýze dat z webové stránky Pet-Abuse.com cituje i Kathleen C. Gerbasi. Jmenuje však důležitou výjimku. [srovnej Gerbasi 2004: 359]

Jedná se o tzv. hoarding⁴. U hoardingu jsou obvykle častějšími pachateli ženy. To potvrzuje svým výzkumem například Gary J. Patronek, který zkoumal 54 případů hoardingu. [srovnej Patronek 1999: 83] V 76 % případů byly pachatelem ženy, více jak 46 % ve věku 60 let a více. [srovnej ibid.: 84] Na druhé straně však ve svém pozdějším výzkumu sám upozorňuje na to, že tento druh týrání nezná jasné hranice vymezené demografickými či socioekonomickými charakteristikami. [srovnej Patronek 2001: 1] V americké databázi týrání zvířat (webová stránka www.Pet-Abuse.com) bylo k 3. února 2014 zaznamenáno 2 336 případů hoardingu. V 1 632 případech (téměř 70 %) byla pachatelem žena, v 907 případech (téměř 39 %) pak muž.^{5,6}

2.4 Vliv věku pachatele na týrání zvířat

Na týrání zvířat může mít vliv i věk pachatele, avšak této oblasti není věnovaná tak velká pozornost, jaká je upřena na roli pohlaví pachatele či další jevy, které s týráním souvisí. Určitý vzorec však je možné objevit, což dokládá i massachusettská studie, na které spolupracovali Arnold Arluke a Carter Luke. Podle výsledků tohoto výzkumu bylo 27 % pachatelů v pubertálním věku, a celých 56 % pak mladších než 30 let. Rozdíl mezi jednotlivými věkovými kategoriemi pak byl pozorovatelný i ve druhu týraného zvířete a způsobu týrání. Dospělí pachatelé častěji týrali psy než pachatelé v pubertálním věku. Ti se uchylovali spíše k týrání koček. [srovnej Arluke, Luke 1997: 198] Dospělí pachatelé pak zvířata častěji než pachatelé v pubertálním věku stříleli, a naopak pubertální pachatelé zvířata častěji než dospělí pachatelé bili. [srovnej ibid.: 199] Autoři textu tento jev vysvětlují statusem jednotlivých věkových skupin ve společnosti (dospělí muži, kteří mají přístup ke zbraním, jsou vnímáni jako ochránci rodiny, pro kterou pes představuje větší hrozbu než kočka; mladí lidé mohou týrat zvířata

⁴ Hoarding je, jak uvádí Patronek, možno definovat jako shromažďování, schraňování, možná se dá říci i sbírání zvířat. Tzv. hoarders, tedy lidé, kteří se hoardingu dopouští, mají v domácnosti desítky a někdy dokonce stovky zvířat (často živých i mrtvých), kterým se mnohdy nedostává péče, kterou potřebují. [srovnej Patronek 2001: 1]

⁵ Data získaná za pomoci filtrů *Abuse Type: Hoarding* a *Abuser Gender: Male / Female* z databáze [Pet-Abuse.com](http://www.Pet-Abuse.com). Údaje k 3. 2. 2014.

⁶ Součet procent přesahuje 100 %, stejně tak jako součet případů, ve kterých jsou domnělymi pachateli muži a ve kterých jsou domnělymi pachateli ženy, přesahuje celkový počet případů. Je to proto, že některých z případů se mohlo účastnit více pachatelů různého pohlaví.

pouze kvůli prožitku ze samotného týrání, proto volí za způsob bití, které je osobnější vůči týranému zvířeti, kočky jsou pro ně snadnějším terčem než psi). [srovnej ibid.: 199 – 200] Velkou část studií zabývajících se otázkou souvislosti mezi věkem a násilím na zvířatech tvoří i výzkumy věnující souvislostem zkušeností s násilím v dětství a dalším páchaným násilím, kterým jsem se věnovala detailněji v textu výše.

3 Týrání zvířat v České republice: zkoumání současné situace

3.1 Metoda sběru dat

V praktické části této práce bude představena současná situace týrání zvířat v České republice. Data k provedení analýzy byla získána z článků obsahujících heslo „týrání zvířat“ zveřejněných na zpravodajském serveru iDnes.cz. K provedené analýze je nejprve třeba uvést, že se zabývá pouze otázkou souvislostí mezi pohlavím a věkem pachatele a způsobem týrání a druhem týraného zvířete, ale nevěnuje se konkrétním souvislostem mezi týráním zvířat a postojem k násilí jednotlivých pachatelů. Vzhledem k rozsahu této práce nebylo možné tato data získávat. Proto jsou souvislosti s dalším násilím vymezeny pouze na základě dříve uskutečněných výzkumů, jak je uvedeno výše. Účelem analýzy provedené v této práci bylo získat data pro zmapování situace v České republice a provést stručné srovnání s dalšími získanými daty.

Data tedy byla získávána z českého zpravodajského serveru iDnes.cz, který je online verzí tištěného deníku Mladá fronta Dnes a je dle dat shromažďovaných a zveřejňovaných společností Media Research jedním z nejčtenějších zpravodajských serverů v České republice. [NetMonitorOnline 2014] Pomocí hesla „týrání zvířat“ byly vygenerovány články věnující se této problematice, které byly posléze jednotlivě analyzovány a zařazovány do datového souboru. Pokud se jednomu případu věnovalo více článků, byly informace o něm zaznamenány pouze jednou, aby nedošlo k duplikaci případů a zkreslení dat. Do výzkumu byly zařazeny pouze takové články, které popisovaly určitý případ týrání zvířat v takovém smyslu, v jakém je týrání zvířat vymezeno výše v kapitole „Definice týrání zvířat“. Z jednotlivých článků pak byly čerpány následující údaje: věk pachatele, pohlaví pachatele, druh týraného zvířete a způsob týrání. Jednotlivé proměnné pak byly případně dále kategorizovány, jednotlivé kategorizace jsou u každé z nich uvedeny dále v textu, stejně jako použité metody analýzy.

Pro představení situace v zahraničí byla využita specializovaná americká databáze shromažďující případy týrání zvířat Pet-Abuse.com. Zde byly shromažďovány údaje za pomoci filtrů „abuse type“, „animal“, „abuser gender“ a „only abuse-connection cases“. Vzhledem k tomu, že v této databázi není filtr pro věk pachatele, ve zkoumání vlivu věku na týrání zvířat se data z této databáze neobjevují.

Získaná data byla posléze analyzována a zkoumána za použití programu SPSS.

V počátku výzkumu byla data získávána i z dalšího českého zpravodajského serveru, Novinky.cz, avšak vzhledem k tomu, že případy zveřejněné na tomto serveru se z velké míry kryly s případy zveřejněnými na zpravodajském serveru iDnes.cz, nebyla tato data využita pro samostatnou analýzu. Navíc bylo na serveru Novinky.cz zveřejněno podstatně méně případů než na serveru iDnes.cz a vzorek tak byl značně nereprezentativní.

Jednotlivé údaje o počtu případů se mohou mírně odlišovat vzhledem ke zkoumaným kategoriím a vyřazování chybějících hodnot. Principem analýzy bylo vždy zařadit všechny zúčastněné pachatele konkrétního případu a všechna dotčená zvířata, u kterých byly údaje vstupující do analýzy dostupné. Některé případy se proto objevují vícekrát⁷.

3.2 Souvislost mezi pohlavím pachatele a obecným způsobem týrání

V této části textu se zaměříme na aktivního a pasivního způsobu týrání zvířat. Rozdělení na aktivní a pasivní způsob týrání vychází ze skutečnosti, že veškeré způsoby týrání zvířat se dají na základě jejich charakteristik rozvrhnout do těchto dvou základních skupin. Aktivní týrání zvířat je takové týrání, jehož prvotním smyslem je zvířeti ublížit, způsobit mu bolest a utrpení v daném okamžiku (bití, škrcení, mučení, atd.). Pasivní týrání je pak takové jednání, při kterém dochází k úmyslnému zanedbání péče o zvíře a tím k jeho dlouhodobému utrpení (hoarding, zanedbání péče o zvíře, atd.). K detailnějšímu prozkoumání konkrétního způsobu týrání zvířat přistoupíme později.

Průzkumem článků zveřejněných na internetovém zpravodajském serveru iDnes.cz bylo mezi 7. zářím 1999 a 11. únorem 2014 odhaleno celkem 128 uveřejněných případů týrání zvířat.

Z celkového počtu případů (n=128) tvoří 60 % (n=86) případy, kdy byl pachatelem týrání muž. Dalších 15 % (n=21) jsou případy, kdy se týrání zvířat dopustila žena. Zbylou část tvoří ty případy, v nichž by pachatel neznámý. Tyto údaje naznačují, že jsou to právě muži, kdo se častěji dopouští násilí na zvířatech.

⁷ Například v případě zkoumání vlivu věku pachatele či pohlaví pachatele je jeden případ zkoumán jako dva, pokud se ho účastnili dva pachatelé. Stejně tak je jeden případ analyzován jako více případů, pokud bylo obětí týrání více druhů zvířat. Sady dat byly pro jednotlivé analýzy odděleny, nehrozí tak duplikace identických případů při jejich opakovaném užití.

Nyní se podíváme na souvislosti mezi pohlavím pachatele a způsobem týrání. Budeme se nejprve věnovat jednoduššímu rozlišení týrání zvířat, tedy pouze na týrání aktivní a pasivní. Jednotlivé způsoby týrání tedy byly sloučeny do zjednodušených kategorií „aktivní“ a pasivní“.⁸ Kódování uvedených proměnných bylo následující: *Pohlaví: 1 = muž, 2 = žena. Způsob týrání: 1 = aktivní týrání, 2 = pasivní týrání.*

Po vyřazení případů, ve kterých byl pachatel neznámý, nám zbývá 107 pachatelů, u kterých známe jejich pohlaví a můžeme případy, v nichž byli tito pachatelé zapojeni, dále analyzovat. K odhalení případné souvislosti bylo užito chí kvadrát testu. Hladina významnosti v tomto případě nepřekročila hodnotu 0,05 (Sig. = 0,002) a zdá se tedy, že mezi proměnnými existuje statisticky významná souvislost. Hodnota Cramerova V (0,307) naznačuje slabší střední závislost. Za pomoci adjustovaných reziduí budeme souvislost zkoumat dále. Zde zjišťujeme, že muži se spíše dopouštějí aktivní způsobu týrání zvířat, zatímco ženy spíše způsobu pasivního.

Nyní se podíváme na zastoupení obecného způsobu týrání u mužů a žen. Pokud byl pachatelem týrání zvířat muž, v 78 % (n=67) případů se dopustil aktivního týrání a v 22 % (n=19) případů pak týrání pasivního. Pokud se podíváme na případy, kdy byly pachatelem týrání ženy, v 43 % (n=9) se setkáme s aktivním způsobem týrání a v 57 % (n=12) případech se způsobem pasivním. Muži se dle výsledků analýzy nejen častěji dopouštějí násilí na zvířatech, ale také výrazně častěji volí aktivní způsob týrání než způsob pasivní. U žen je vzorek znatelně menší, jeho proporce však naznačují, že ženy se uchylují spíše k týrání pasivnímu.

Nyní prozkoumáme data získaná z databáze Pet-Abuse.com. K 31. lednu 2014 bylo v této databázi evidováno celkem 19 334 případů. Z evidovaných domnělých pachatelů⁹ bylo 57 % mužského pohlaví (n=10 997), ženského pohlaví pak bylo 27 % (n=5 133)¹⁰ pachatelů. U zbylých případů nebyl pachatel identifikován a v takovém případě samozřejmě chybí údaje o jeho věku či pohlaví. K zajímavým počtům dojdeme při filtrování týrání zvířat v souvislosti s dalšími násilnými činy. Případů, které mají spojitost s dalším násilím, bylo na Pet-Abuse.com evidováno celkem 1 583. Z toho

⁸ Detailnější prozkoumání souvislosti mezi pohlavím pachatele a konkrétním způsobem týrání je provedeno níže v podkapitole s názvem „Druh týrání“.

⁹ Případy uvedené v databázi nemají vždy usvědčeného pachatele, ale i podezřelé, obviněné, atd. Proto používám výraz „domnělý pachatel“ (ang. „person of interest“).

89 % těchto případů mělo domnělého pachatele mužského pohlaví (n=1 415) a pouze ve 13 % případů byly domnělými pachateli ženy (n=199)¹¹.

Jednotlivé způsoby týrání je i zde možné shrnout do zjednodušeného modelu aktivního a pasivního týrání. U případů pasivního týrání, byť muži o něco málo převyšují počet žen uchylujících se k tomuto způsobu týrání, je bilance vyvážená. Z celkového počtu případů pasivního týrání (n=9 448) jsou v 50 % případů domnělí pachatelé mužského pohlaví a ve 46 % případů pak pohlaví ženského. Oproti tomu u aktivního týrání se proporce dostávají do výrazného rozdílu. V celkovém počtu případů aktivního týrání (n=10 604) bylo 63 % domnělých pachatelů mužského pohlaví a pouhých 8 % pohlaví ženského.¹² Z celkového počtu případů, v nichž jsou domnělými pachateli muži (n=12 597), tvoří 38 % (n=4 770) případy pasivního týrání zvířat a celých 62 % (n=7 827) případy aktivního způsobu týrání. Oproti tomu u případů, ve kterých jsou domnělými pachateli ženy (n=5 604) tvoří případy pasivního způsobu týrání 79 % (n=4 431) a případy aktivního způsobu týrání 21 % (n=1 173). Proporční rozdíl je zcela jednoznačný.

Je třeba si uvědomit, že nejenom čísla u pasivních způsobů týrání zvířat ukazují na rozdíly v týrání u jednotlivých pohlaví. Například u kategorie „zanedbání péče / opuštění“ dokonce procenta hovoří v neprospěch teorie, že v případě pasivního způsobu týrání jsou častěji pachateli ženy. Je ale třeba se podívat na čísla jako celek. Zatímco u pasivních způsobů týrání ženy buďto převyšují, nebo se čísla u mužů a žen blíží rovnosti, u aktivních způsobů týrání jsou významné rozdíly, které ukazují, že aktivní způsob týrání zvířat volí ve většině muži. Takovýto závěr tedy skutečně naznačuje, že se ženy uchylují spíše k pasivnímu, nežli aktivnímu způsobu týrání.

Nyní se můžeme zamyslet nad tím, proč tomu tak je. Proč se muži častěji dopouští aktivního způsobu týrání zvířat a ženy spíše pasivního? Jedním z možných vysvětlení

¹¹ Součet procent přesahuje 100 %, stejně tak jako součet případů, ve kterých jsou domnělými pachateli muži a ve kterých jsou domnělými pachateli ženy, přesahuje celkový počet případů. Je to proto, že některých z případů se mohlo účastnit více pachatelů různého pohlaví.

¹² Zde vidíme rozdílnost v procentech identifikovaných podezřelých u aktivního a pasivního způsobu týrání. To může být způsobeno například tím, že v případě hoardingu či zanedbání péče je identifikace pachatele jednodušší, neboť například konkrétně v případě hoardingu na něj obvykle upozorňuje okolí. U aktivního týrání se může jednat o zastřelení, utopení, oběšení, atd., po němž pachatel místo činu opouští a často nezanechává stopy, proto je jeho identifikace v tomto směru obtížnější.

může být větší fyzická síla, kterou muži disponují. Dovoluje jim zvíře ovládnout spíše než ženám, které nemusí být fyzicky dostatečně silné, aby dokázaly bránící se týrané zvíře krotit. Je také možné, že pro muže je týrání zvířat určitým ventilem pro jejich agresivitu častěji, než je tomu u žen. Pak by se muži za účelem úlevy těmto pocitům asi spíše uchýlovali k aktivnímu způsobu týrání, který je více bezprostřední než pasivní způsob a pachateli poskytuje způsob, jak ventilovat svůj hněv.

3.3 Souvislost mezi věkem pachatele a obecným způsobem týrání

Nejprve budeme zkoumat případnou souvislost mezi věkem pachatele a obecným způsobem týrání na datech získaných z článků zveřejněných na serveru iDnes.cz. Po vyřazení případů, ve kterých nebyl věk pachatele týrání znám, se nám dostává celkem 77 případů, které můžeme dále analyzovat. Průměrný věk pachatelů byl 39,2 let, nejmladšímu pachateli bylo 9 let a nejstaršímu 77 let.

Nyní se podíváme na souvislost mezi věkem a způsobem týrání zvířat, které je opět zjednodušeno na kategorie „aktivní“ a „pasivní“ týrání. Jelikož u první kategorizace věku, která pachatele rozřídila do sedmi skupin (do 20 let, 21 – 30 let, 31 – 40 let, 41 – 50 let, 51 – 60 let, 61 – 70 let a od 71 let), nebyla zjištěna statisticky významná souvislost a jednotlivé kategorie neměly dostatečné zastoupení, byly vytvořeny dvě kategorie, a sice do 39 let a od 40 let výše. Toto rozdělení bylo použito vzhledem k tomu, že průměrný věk pachatele byl ve vzorku 39,2 let. Po této kategorizaci byla souvislost znovu otestována a souvislost již byla zjištěna. Hladina významnosti zde nepřekročila hodnotu 0,05 (Sig. = 0,016), což naznačuje, že ověřovaná souvislost je statisticky významná. Hodnota Cramerova V (0,275) naznačuje slabší střední závislost. Za pomoci adjustovaných reziduí ji budeme zkoumat blíže. Zjišťujeme, že pachatelé ve věku do 39 let se spíše uchylují k aktivnímu způsobu týrání zvířat, zatímco pachatelé starší 40 let spíše ke způsobu pasivnímu.

Podíváme se nyní na zastoupení obecného způsobu týrání v jednotlivých věkových kategoriích. Ve věkové kategorii do 20 let se vyskytuje celkem osm případů a ve všech z nich bylo užito aktivního způsobu týrání. Ve skupině pachatelů mezi 21 a 30 lety je celkem 17 případů. Z těchto 17 případů tvoří 82 % (n=14) případy aktivního týrání a 18 % (n=3) případy týrání pasivního. V další věkové kategorii, mezi 31 a 40 lety, se objevuje dohromady 13 případů. Drtivá většina z nich, 92 % (n=12), byla spáchána aktivním způsobem a pouze jeden případ (8 %) pasivním. Dále se podíváme na kategorii mezi 41 a 50 lety, ve které je nejvyšší počet případů týrání celkově a kde

také narůstá počet případů spáchaných pasivním způsobem. Celkem je tedy v této kategorii 22 případů, z nichž 68 % (n=15) bylo spácháno aktivním způsobem a zbylých 32 % (n=7) způsobem pasivním. V kategorii mezi 51 a 60 lety věku je celkem osm případů, 75 % (n=6) spáchaných aktivním způsobem a 25 % (n=2) pasivním způsobem týrání. V další věkové kategorii, mezi 61 a 70 lety, je celkem pět případů a převažuje v ní pasivní způsob týrání. Konkrétně tedy bylo užito aktivního způsobu týrání ve 40 % (n=2) případů a v 60 % (n=3) pasivního způsobu. V poslední skupině, od 71 let výše, se vyskytují celkem čtyři případy. V 75 % (n=3) bylo týrání spácháno aktivním způsobem, v dalších 25 % (n=1) způsobem pasivním.

Nyní se se podíváme, jaká je distribuce případů v jednotlivých věkových kategoriích. Z celkových 77 případů zde pachatelé do 30 let tvoří 33 % (n=25) z nich. Pokud zahrneme i další věkové kategorie, zjistíme, že téměř čtyři pětiny případů byly spáchány osobou ve věku do 50 let – přesně 78 % (n=60). Pokud se podíváme na proporce mezi aktivním a pasivním způsobem, z výše uvedených 25 případů, v nichž byl pachatel ve věku do 30 let, bylo celkem 88 % (n=22) spácháno aktivním způsobem a pouze 12 % (n=3) pasivním způsobem. V kategorii od 31 let výše je zaznamenáno celkem 52 případů, z nichž v 73 % (n=38) byl způsob týrání aktivní a v 27 % (n=14) byl způsob týrání pasivní. Vidíme, že nárůst hodnoty u pasivního způsobu týrání je dvojnásobný. Tyto výsledky tedy přispívají k již výše vyslovené domněnce, že mladší pachatelé se dopouští spíše násilí aktivního, zatímco s narůstajícím věkem se pachatelé uchylují spíše k pasivnímu způsobu týrání.

Tento jev může být zapříčiněn kupříkladu tím, že se stářím ustupuje fyzická síla, a proto se pachatelé spíše uchýlí k pasivnímu způsobu týrání. Obdobné vysvětlení jsme si ukázali i v otázce souvislosti mezi pohlavím pachatele a jeho volbou aktivního či pasivního způsobu týrání výše. Dalším možným vysvětlením je však také to, že jsou zde zahrnuty i osoby, které s přibývajícím věkem ztrácí schopnost se o zvířata postarat, a tím je vlastně vystavují pasivnímu způsobu týrání. Dalším aspektem může být například to, že starší lidé možná umí lépe zvládat svoji agresi a nemají potřebu si ji vybíjet týráním zvířat, zatímco mladší lidé takovou míru sebekontroly ještě nemají.

3.4 Souvislost mezi pohlavím a věkem pachatele

V našich datech se neukázala statisticky významná souvislost mezi pohlavím pachatele a jeho věkem. Hladina významnosti překročila hodnotu 0,05 (Sig. = 0,352). To vede k závěru, že mezi proměnnými neexistuje statisticky významná souvislost.

Na základě dat v našem vzorku tedy není možné určit, zda se týrání zvířat dopouštějí spíše mladší či starší muži nebo mladší či starší ženy. Je však třeba zvážit, že vzorek je velmi malý, a proto je možné, že souvislost nebyla odhalena, byť ve skutečnosti existuje.

3.5 Druh zvířete

Celkem bylo průzkumem článků zveřejněných na zpravodajském serveru iDnes.cz odhaleno 143 případů týrání určitého druhu zvířete. Případy byly kategorizovány do šesti skupin:

1. Psi
2. Kočky
3. Koně
4. Hospodářská zvířata (například ovce, kozy, krávy, vepři)
5. Divoká zvířata (například labutě, ježci, lišky, jeleni)
6. Jiná domácí zvířata (například křečci, morčata, králíci, ptáci)

Nejpočetnější skupinou jsou psi, kteří byli obětí týrání v 58 % (n=83) případů. Kočky byly násilí vystaveny v 9 % (n=13) případů. Týrání koní se objevilo v 4 % (n=6) případů, častěji však byly zastoupeny případy týrání hospodářských zvířat (12 %, n=17) a divokých zvířat (13 %, n=19). Jiná domácí zvířata byla obětmi 4 % (n=5) případů. Nejčastěji týraným druhem zvířat tedy v našem vzorku byli psi. To může být ovlivněno tím, že právě psi jsou často chovaným druhem zvířat a mohou tak být pro pachatele snadným terčem jejich agrese.

Nyní prozkoumáme případnou souvislost mezi pohlavím pachatele a druhem týraného zvířete. Tato souvislost byla zkoumána za pomoci chí kvadrát testu, do kterého vstupovaly proměnné pohlaví a konkrétní druh zvířete (*kódování 1 = ano, týrán tento druh zvířete, 2 = ne*). S výjimkou jednoho případu (jiná domácí zvířata) hladina významnosti vždy překročila hodnotu 0,05 (pes (Sig. = 0,633), kočka (Sig. = 0,975), kůň (Sig. = 0,384), hospodářské zvíře (Sig. = 0,589), divoké zvíře (Sig. = 0,353)). V případě jiných domácích zvířat hladina významnosti nepřekročila hodnotu 0,05 (Sig. = 0,02), stejně jako u ostatních kategorií (kromě kategorie psů) má však malé zastoupení a počet buněk se zastoupením menším než 5 zde překračuje 20 %. Je tedy třeba uvážit, zda můžeme na takto malém vzorku činit závěry. Hodnota Cramerova V (0,225) naznačovala slabší střední závislost. Za pomoci adjustovaných reziduí bylo zjištěno, že ženy týrají jiná domácí zvířata spíše než muži. Jedná se však jen o pět

případů. Jak uvedu dále, pachatelé byli ve dvou případech muži a ve třech případech ženy. Z tak malého vzorku se tedy nedá usuzovat, zda skutečně souvislost existuje či nikoli.

Dále se podíváme na zastoupení jednotlivých druhů týraných zvířat u pachatelů mužského a ženského pohlaví. K dispozici je zde 107 případů. Případy týrání psů, v nichž bylo zvíře týráno pachatelem mužského pohlaví, tvoří 82 % (n=50), ve zbylých 18 % (n=11) psy týraly ženy. U koček bylo 80 % (n=8) spácháno muži a zbylých 20 % (n=2) ženami. V případech týrání koní byli muži dvakrát častějšími pachatelé než ženy, týrání se dopustili v 67 % (n=4) případů, ženy pak ve 33 % (n=2). Velké procento mužských pachatelů bylo zaznamenáno také u hospodářských zvířat (86 %, n=12) a u divokých zvířat (91 %, n=10), ženy v těchto případech spáchaly násilí na zvířatech v 14 % (n=2) v kategorii hospodářských zvířat a v pouhých 9 % (n=1) případů v kategorii zvířat divokých. V poslední skupině, ve které byla zařazena jiná domácí zvířata, převažovaly jako v jediné z kategorií ženy, které tvořily 60 % (n=3) pachatelů oproti 40 % (n=2) mužských pachatelů. Pověšme si nyní velkého rozdílu v kategorii divokých zvířat a hospodářských zvířat. V těchto případech značně převyšuje počet pachatelů mužského pohlaví počet pachatelů pohlaví ženského. Zvláště v případě divokých zvířat to může být zapříčiněno již zmiňovanou fyzickou silou pachatele, jelikož divoká zvířata je fyzicky náročné jednak chytit, ale především ovládnout. Stejně tak je tomu i v případě hospodářských zvířat, jelikož farmy a statky s největší pravděpodobností spravují ve větší míře muži a mají tak ke zvířatům tohoto druhu snazší přístup. Jediná kategorie, kde převyšují jako pachatelé ženy, jsou jiná domácí zvířata. Do této kategorie byla zahrnuta především drobná zvířata. Tento druh zvířat se tak může stát snadnějším obětí i pro pachatele s menší fyzickou silou, která například nestačí na ovládnutí bráničího se psa. Je tedy možné, že právě díky tomu v této kategorii převyšují ženy, disponující menší fyzickou silou než muži, pro které mohou být menší domácí zvířata snadným terčem jejich týrání.

Dále budeme zkoumat souvislost mezi věkem pachatele a druhem týraného zvířete. V tomto případě máme vzorek celkem 77 případů týrání. Souvislost byla nejdříve zkoumána s proměnnou věk kategorizovanou na skupinu do 39 let a od 40 let výše. Nebyla zjištěna statisticky významná souvislost. Věk pachatele byl poté kategorizován na jiné dvě skupiny, do 50 let a od 50 let výše. Ani zde však není statisticky významná souvislost. Hladina významnosti vždy překročila hodnotu 0,05, navíc máme ve vzorku malé zastoupení jednotlivých kategorií. Hladina významnosti

byla u jednotlivých druhů následující: pes (Sig. = 0,302), kočka (Sig. = 0,089), kuň (Sig. = 0,446), hospodářské zvíře (Sig. = 0,143), divoké zvíře (Sig. = 0,490) a jiné domácí zvíře (Sig. = 0,446). Více než 20 % polí u všech kategorií, kromě psů, navíc nemá dostatečné zastoupení.

Nyní přistoupíme k přehledu zastoupení jednotlivých druhů zvířat v každé z kategorií. Kategorie pachatelů od 51 let výše je zastoupena výrazně menším počtem případů, přesně se jedná o 17 případů. V 71 % (n=12) byl obětí týrání pes, v 24 % (n=4) hospodářská zvířata a v jediném případě (6 %) došlo k týrání divokého zvířete. Kategorie pachatelů do 50 let je zastoupena více případy, konkrétně jich je šedesát a výsledky jsou rozmanitější. Pes je stále nejčastější obětí týrání, k týrání tohoto zvířete došlo v 57 % (n=34) případů. Procentuální zastoupení dalších druhů zvířat bylo následující: kočky byly týrány v 15 % (n=9) případů, divoká zvířata v 12 % (n=7) případů, hospodářská zvířata v 10 % (n=6) případů. Nejméně byli zastoupeni koně a jiná domácí zvířata, obě tyto kategorie shodně 3 % (n=2) zastoupení.

Věk pachatele týrání a druh týraného zvířete spolu mohou případně souviset především v otázce použití určité fyzické síly na ovládnutí týraného zvířete. Získané výsledky sice nenaznačují takovou skutečnost, ale je možné, že si pachatelé ve vyšším věku vybírají zvířata také podle toho, zda jsou schopni je svojí silou ovládnout a s bránícím se zvířetem bojovat. V našem vzorku pachatelé ve věkové kategorii od 51 let výše týrají převážně psy. Tento jev by bylo možné vysvětlit dvěma způsoby. Zaprvé, s postupujícím věkem se můžou preference pachatelů profilovat a ti se tak orientují na určitý druh zvířat. Vzhledem k tomu, že se jedná o psy, je také možné vzít v úvahu jejich ochočení a míru důvěry v člověka, která může pachateli usnadňovat ovládnutí zvířete i za použití menší fyzické síly. Takovéto domněnky však pro svoje potvrzení či vyvrácení potřebují mnohem důkladnější vhled do jednotlivých případů týrání. Na základě našich dat se jedná o pouhé spekulace a možná vysvětlení. Vzpomeňme však na text, ve kterém se souvislostí mezi věkem pachatele a týráním zvířat zabývali Arluke a Luke. Ti představují možné vysvětlení určité souvislosti pomocí statusu věkových skupin ve společnosti (starší muži vnímání jako ochránci rodiny, pro kterou pes představuje ohrožení; mladí lidé mohou týrání zvířat vyhledávat pouze kvůli prožitku a kočka je pro ně snadno ovládnutelná a dostupnější než pes). [srovnej Arluke, Luke 1997: 199 – 200] Tento pohled tedy může být dalším možným vysvětlením.

I v případě databáze Pet-Abuse.com byla získaná data o druhu týraného zvířete kategorizována do šesti skupin. Kategorizace zde však byla náročnější vzhledem

k velké preciznosti v záznamech v databázi, která rozlišuje 26 druhů zvířat. Ty byly kategorizovány následovně:

1. Psi ¹³
2. Kočky ¹⁴
3. Koně ¹⁵
4. Hospodářská zvířata ¹⁶
5. Divoká zvířata ¹⁷
6. Jiná domácí zvířata ¹⁸

V databázi Pet-Abuse.com bylo možné k 31. 1. 2014 dohledat 20 098 případů týrání určitého druhu zvířat. Toto číslo je vyšší než počet jednotlivých případů, jelikož v některých z nich mohlo dojít k týrání více zvířat. Nejčastějšími oběťmi týrání jsou psi, kteří byli týrání vystaveni v 51 % (n=10 244) zaznamenaných případů. Následovány jsou kočkami, které byly oběťmi ve výrazně menší míře (16 %, n=3 238). Tyto výsledky potvrzují poznatky získané analýzou dat získaných z článků zveřejněných na serveru iDnes.cz, tedy že psi a kočky byli v našem vzorku nejčastějšími oběťmi týrání, jelikož se jedná o zvířata hojně chovaná a snadno dostupná pachatelům. Zhruba stejné zastoupení mají v případech hospodářská zvířata (11 %, n=2 295), jiná domácí zvířata (10 %, n=1 939) a koně (9 %, n=1 764). Početně jsou nejméně zastoupeným druhem divoká zvířata, která se stala obětí týrání v 3 % (n=618) případů. Divoká zvířata byla i v našem vzorku zastoupena minimálně, což může být způsobeno obtížným

¹³ V databázi Pet-Abuse.com kategorie: 1. Dog - Nonpitbull, 2. Dog - Pitbull.

¹⁴ V databázi Pet-Abuse.com kategorie: 1. Cat

¹⁵ V databázi Pet-Abuse.com kategorie: 1. Horse

¹⁶ V databázi Pet-Abuse.com kategorie: 1. Bird (other farmed), 2. Chicken, 3. Cow, 4. Goat, 5. Other farm animal, 6. Pig, 7. Sheep

¹⁷ V databázi Pet-Abuse.com kategorie: 1. Bird (wildlife), 2. Deer, 3. Marine animal (wild), 4. Opossum, 5. Other wildlife, 6. Rabbit (wild), 7. Raccoon, 8. Squirrel

¹⁸ V databázi Pet-Abuse.com kategorie: 1. Bird (pet), 2. Captive exotic, 3. Marine animal (pet), 4. Other companion animal, 5. Rabbit (pet), 6. Reptile, 7. Rodent / small mammal (pet)

přístupem k divokým zvířatům, která jsou díky tomu vystavena týrání v menší míře než zvířata chovaná.

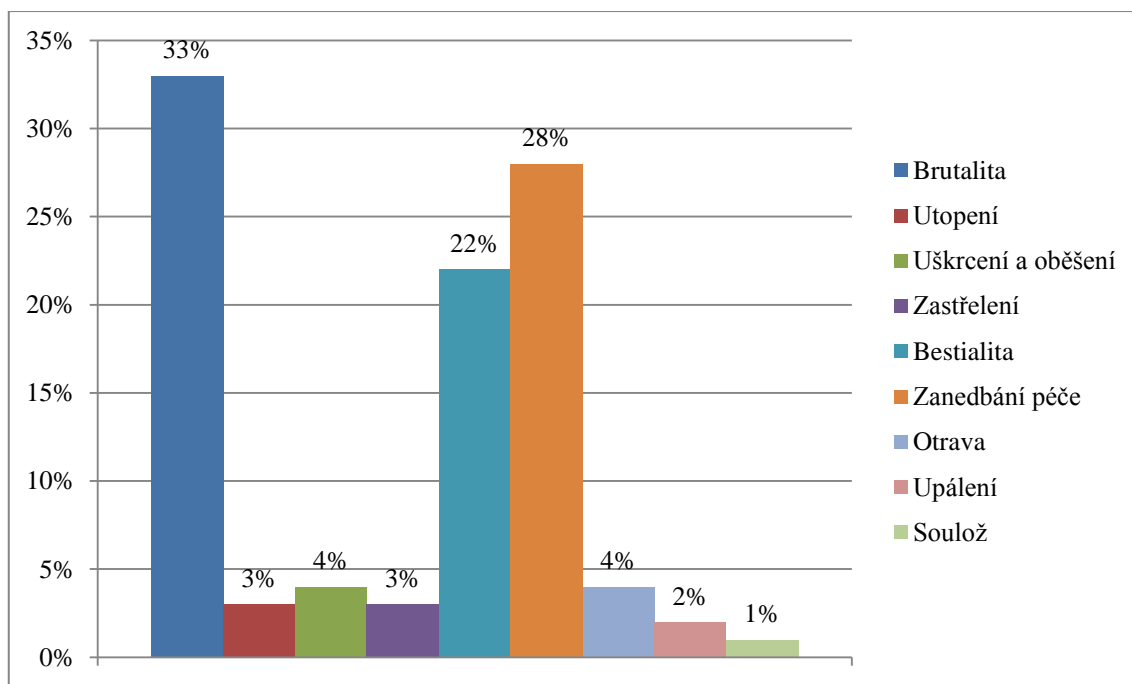
I zde se dále podíváme na zastoupení jednotlivých druhů zvířat u obou pohlaví. Nejvíce vyrovnaný je poměr pachatelů mužského a ženského pohlaví u jiných domácích zvířat. Pachatelem byl muž v 53 % (n=1 029) případů, žena pak v 47 % (n=910) případů. Naopak největší rozdíl zaznamenáváme v kategorii divokých zvířat, kde muži tvoří přes čtyři pětiny pachatelů (81 %, n=503), zatímco ženy zbývající necelou pětinou (19 %, n=115), dále pak vidíme velký rozdíl i u kategorie hospodářských zvířat, kde byli muži pachateli v 69 % (n=1 583) případů a ženy v 31 % (n=712) případů. Než postoupíme k dalším kategoriím, vzpomeňme na analýzu zkoumající tuto souvislost provedenou na datech ze serveru iDnes.cz. Pachatelé mužského pohlaví výrazně dominovali v kategoriích hospodářských zvířat a divokých zvířat, zatímco kategorie jiných domácích zvířat byla jedinou, ve které byly ženy častějšími pachateli týrání. Data získaná z databáze Pet-Abuse.com tedy naznačují, že domněnka vyslovená výše může být pravdivá. Jedná se o hypotézu, že muži výrazně převyšují v kategoriích hospodářských a divokých zvířat kvůli tomu, že mají k těmto druhům zvířat snazší přístup než ženy, jelikož se spíše věnují kupříkladu farmářství. Naopak kategorie jiných domácích zvířat, kam jsou zařazena převážně zvířata výrazně menších proporcí, jsou snadnějším terčem pro ženy, které mají menší fyzickou sílu než muži a je pro ně tedy snazší ovládnout menší zvířata, která v podstatě nemají možnost se bránit, než například psy. Další druhy zvířat byly zastoupeny souměrněji, ale ve všech kategoriích převažovali muži. Týrání psů se dopustilo 66 % (n=6 765) mužů a 34 % (n=3 479) žen. Kočky byly zastoupeny hned po jiných domácích zvířatech nejvyrovnaněji. Jejich týrání se dopustilo 54 % (n=1 762) pachatelů mužského pohlaví a 46 % (n=1 476) pachatelů pohlaví ženského. U koní tvořili muži asi tři pětiny pachatelů (60 %, n=1 055) a zbylé dvě pětiny ženy (40 %, n=709).

3.6 Druh týrání

Je smutnou skutečností, že fantazie pachatelů týrání zvířat nezná prakticky žádné hranice. Pro účely našeho zkoumání proto byly zaznamenané specifické způsoby týrání kategorizovány do celkem devíti skupin¹⁹:

¹⁹ Kategorie brutalita a bestialita jsou pro účely kategorizace odděleny, byť se na první pohled může zdát, že jde o shodné pojmy. Brutalita je dle Slovníku cizích slov definována jako „drsnost, hrubost,

1. Brutalita (bití, házení, kopání, vyhazování z oken)
2. Utopení
3. Uškrcení a oběšení
4. Zastřelení
5. Bestialita (mučení, znetvoření, pobodání, pohození)
6. Zanedbání péče (vyhladovění, hoarding, nedostatečné životní podmínky)
7. Otrava
8. Upálení
9. Soulož

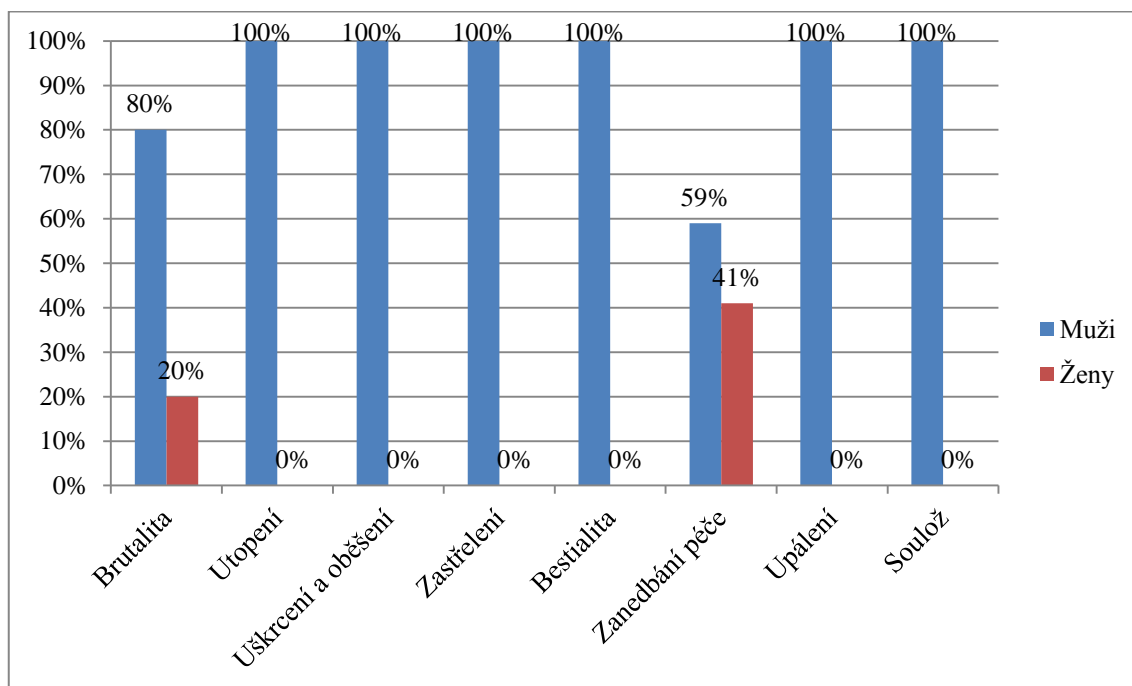
Z aktivních způsobů týrání jednoznačně převažují brutalita a bestialita. Tyto výsledky mohou být náznakem, že primárním cílem aktivního týrání zvířat je ublížit zvířeti kontaktním způsobem a nikoli zprostředkovaně (za pomoci provazu v případě škrcení, ohně v případě upálení, a podobně). Pachatel tedy volí způsob týrání tak, aby byl svému činu co nejbližší a tím si vybil svoji agresi či frustrace. Je tedy možné, že

surovost“ [Klimeš 1981: 69]. Bestialita pak jako „zvířecká ukrutnost, surovost, nelidské počínání“ [ibid.: 58]. Je paradoxem, že se u definice bestiality objevuje ekvivalent „zvířecká ukrutnost“. Pojmy jsou odděleny z toho důvodu, že jako brutální jsou klasifikovány činy nepřiměřeného násilí a agrese, páchané většinou v afektu, zatímco jako bestialita jsou vymezeny činy, které se sice taktéž projevují nepřiměřeným násilím, ale navíc mají zvířeti přivodit dlouhodobé utrpení a jejich charakter naznačuje, že pachatele svým způsobem uspokojují.

v takovém případě je bezprostřední násilí na zvířatech pravděpodobně zájmem celého aktu týrání.

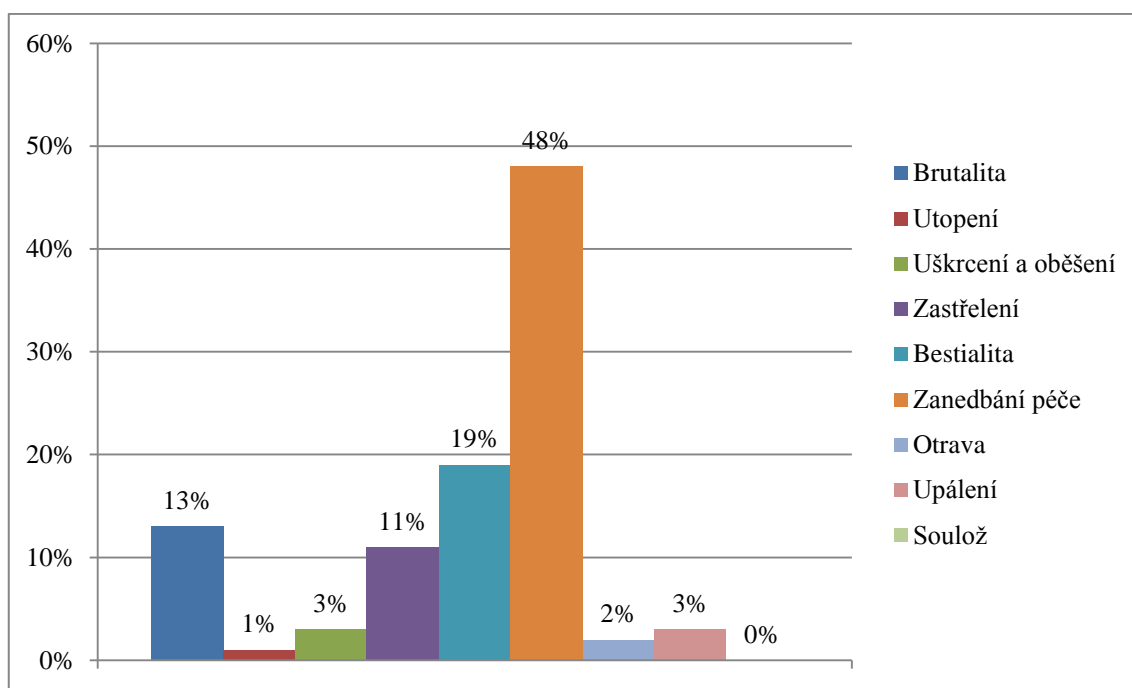
Nyní budeme zkoumat souvislost mezi pohlavím pachatele a specifickým způsobem týrání zvířete. Za pomoci chí kvadrát testu otestujeme souvislost mezi v našem vzorku třemi nejčastěji užívanými druhy týrání (brutalita, zanedbání péče, bestialita) a pohlavím pachatele. V případě brutality hladina významnosti přesáhla hodnotu 0,05 (Sig. = 0,981), což značí, že zde neexistuje statisticky významná souvislost. U bestiality a zanedbání péče hladina významnosti hodnotu 0,05 nepřekročila. Je však třeba poznamenat, že vzhledem k velikosti zkoumaného vzorku není zastoupení jednotlivých druhů zvířat v případě bestiality dostatečné a počet polí se zastoupením menším než 5 překračuje 20 %. Je tedy nejisté, zda jsou poznatky získané pomocí chí kvadrát testu platné. V případě bestiality, kde je Sig. = 0,009, ukazuje hodnota Cramerova V (0,251) na slabší střední závislost. Za pomoci adjustovaných reziduí pak zjišťujeme, že jsou to muži, kdo spíše volí tento způsob týrání. U zanedbání péče také hladina významnosti hodnotu 0,05 nepřekročila (Sig. = 0,000). Hodnota Cramerova V (0,345) naznačuje slabší střední závislost. Adjustovaná rezidua pak ukazují, že spíše ženy se dopouští násilí na zvířatech formou zanedbání péče.

Nyní se podíváme na distribuci jednotlivých druhů týrání u obou pohlaví. Nejprve se podíváme na grafické znázornění:

Z uvedeného grafu vidíme znovu náznak již mnohokrát opakované teze, že muži páchají násilí na zvířatech častěji než ženy. Ženy byly pachatelkami týrání pouze v případech brutality a zanedbání péče. Právě zanedbání péče zde má dvojnásobné procentuální zastoupení (41 %, n=13) než brutalita (20 %, n=8). Jak připomenou dále v textu, tato skutečnost může být ovlivněna tím, že ženy se v mnohem větší míře než muži dopouští hoardingu, který do kategorie zanedbání péče spadá. Získané výsledky tedy podporují tvrzení, že se ženy uchylují spíše k pasivnímu způsobu týrání zvířat.

Nyní přistoupíme ke zkoumání dat získaných z databáze Pet-Abuse.com²⁰.

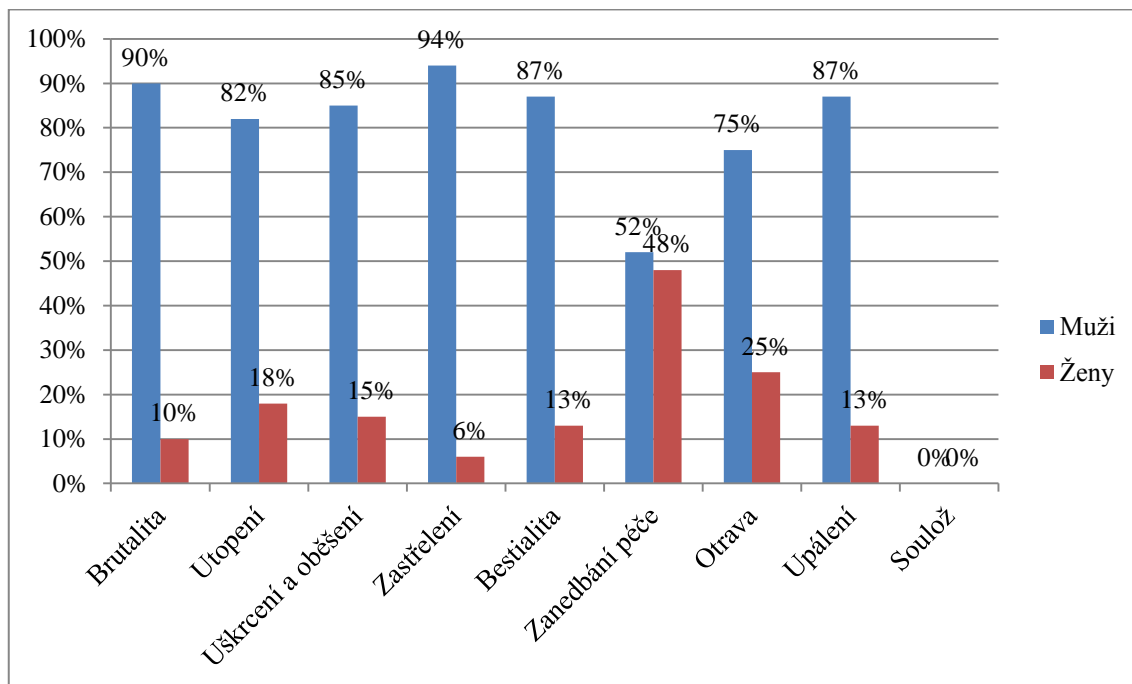

V případě dat z databáze Pet-Abuse.com bylo k 25. 4. 2014 k dispozici celkem 19 448 případů určitého druhu týrání zvířat. Nejvíce zastoupeným druhem týrání je zde kategorie zanedbání péče, která tvoří skoro polovinu případů (48 %, n=9 251). Následuje ji s 19 % (n=3 790) bestialita a se 13 % (n=2 519) brutalita. Posledním výrazněji zastoupeným druhem týrání je zastřelení, které bylo spácháno v 11 % (n=2 222) případů. Výsledky získané s pomocí databáze Pet-Abuse.com tedy

²⁰ Způsoby týrání zvířat podle webové databáze Pet-Abuse.com byly kategorizovány do devíti skupin podle dříve určeného klíče. Rozdělení bylo následující: 1. Brutalita (beating, kicking / stomping, throwing), 2. Utopení (drowning), 3. Uškrcení a oběšení (choking / strangulation / suffocation, hanging), 4. Zastřelení (shooting), 5. Bestialita (bestiality, fighting, mutilation / torture, stabbing), 6. Zanedbání péče (hoarding, neglect / abandonment), 7. Otrava (Poisoning), 8. Upálení (burning – caustic substance, burning – fire or fireworks) a 9. Soulož (v datech nebyla vůbec zastoupena). Případy, v nichž nebyl znám pachatel, byly vyřazeny.

ve třech nejčastěji užívaných způsobech týrání (brutalita, bestialita a zanedbání péče) korespondují s výsledky, které byly odhaleny za pomoci dat získaných ze zpravodajského serveru iDnes.cz.

Pokud bychom pokročili k detailnějšímu prozkoumání dat získaných z databáze Pet-Abuse.com, stále bychom mezi domnělými pachateli mužského a ženského pohlaví nacházeli výrazné rozdíly, které jsou patrné i z následujícího grafického znázornění:

Z uvedeného grafu jsou patrné již výše zmiňované rozdíly ve zvoleném způsobu týrání zvířat mezi muži a ženami. Jedinou kategorií, kde je poměr mezi pachateli mužského pohlaví a pachateli ženského pohlaví vyrovnaný, je zanedbání péče o zvíře (v 52 %, n=4 770 případů byli pachateli muži, ženy pak ve 48 %, n=4 431 případů). Ve zbylých případech muži výrazně převyšují. V případech, kdy bylo zvíře vystaveno brutalitě, tvoří muži přes 90 % pachatelů, stejně tak i v případech zastřelení. Právě u zastřelení může být vyšší míra pachatelů mužského pohlaví zapříčiněna mimo jiné například tím, že muži jsou nejspíše častějšími držiteli zbraně, než ženy, a mají tak k tomuto způsobu týrání jednodušší přístup. V kategoriích utopení, uškrcení a oběšení a dále v kategorii upálení byl pachatel mužského pohlaví ve více než čtyřech pětinach případů. Ženy mají jediné výraznější zastoupení, mimo kategorii zanedbání péče, ještě v kategorii otravy, kde tvořily 25 % pachatelů tohoto druhu týrání. Je třeba si připomenout, že v kategorii zanedbání péče tvoří významnou část případů týrání formou hoardingu, kterého se ve větší míře dopouští ženy, jak jsme uvedli výše v textu (například práce Kathleen C. Gerbasi či Garyho J. Patronka). Tento druh týrání tak

výrazně zvyšuje procentuální zastoupení žen v kategorii zanedbání péče. Navíc i výsledky z databáze Pet-Abuse.com opět potvrzují výše vyslovené hypotézy o tom, že ženy se spíše dopouští pasivního způsobu týrání, než aktivního.

3.7 Interpretace výsledků

Na základě provedeného zkoumání lze dospět k několika tezím, které nyní ve stručnosti shrneme a pokusíme se je alespoň částečně diskutovat.

Násilí na zvířatech se častěji dopouští muži. Je samozřejmě možné, že muži v sobě zkrátka mají více agresivních podnětů, které si posléze vybijí násilím na zvířatech, je však třeba vzít v úvahu také to, že muži jsou v týrání zvířat v určité „výhodě“. Jsou obvykle fyzicky zdatnější než ženy, což jim umožňuje zvíře snáze ovládnout, mají často lepší přístup ke zbraním, díky kterým se jim také otevírá nová možnost, jak násilí na zvířatech páchat. Navíc jsou muži oproti ženám častěji myslivci nebo farmáři, díky čemuž se jim otevírají dveře ještě k dalším druhům zvířat, ke kterým nemají ženy třeba tak bezproblémový přístup. Tato domněnka by vysvětlovala i vysoké procento pachatelů mužského pohlaví v případech, ve kterých byla oběťmi týrání právě hospodářská či divoká zvířata.

Muži častěji volí aktivní způsob týrání zvířat, zatímco ženy se uchylují spíše ke způsobu pasivnímu. Tato skutečnost má také více vysvětlení. Zaprvé, již výše zmiňovaná fyzická síla mužů jim umožňuje zvíře během týrání ovládnout spíše než ženám. Zadruhé, musíme si uvědomit, že mnoho žen se dopouští tzv. hoardingu, tedy shromažďování zvířat. Právě tento způsob týrání spadá do kategorie pasivních způsobů, a jelikož se ho dopouští častěji ženy než muži, výrazně tak zvyšuje procentuální zastoupení ženských pachatelů v těchto případech.

S narůstajícím věkem pachatelé volí spíše pasivní způsob týrání. Tato skutečnost může souviset s úbytkem fyzické síly ve vyšším věku. Starší pachatelé tak mohou způsob týrání přizpůsobovat svým snižujícím se fyzickým schopnostem. Avšak druhé vysvětlení se zdá mnohem pravděpodobnější: Do této kategorie spadají i lidé, kteří s přicházejícím stářím nezvládají péči o zvířata, o která se dříve starali, a tak je vlastně vystavují pasivní formě násilí. Troufám si tvrdit, že právě takovéto případy budou nejspíše vysvětlením této teze.

Nejčastějšími oběťmi týrání se stávají psi a kočky. V tomto případě se vysvětlení poměrně nabízí, a byť mohou v této otázce hrát svoji roli jistě i další aspekty, je nutné si uvědomit, že psi a kočky jsou v českých domácnostech nejspíše nejčastěji chovanými

druhy zvířat a jako takové jsou nejsnadnějším terčem pachatelů týrání. Navíc jsou pro pachatele kompromisem mezi nejmenšími druhy zvířat, jako jsou například křečci, morčata, či králíci, a naopak většími druhy, jako jsou například koně, a představují tak relativně snadno ovládnutelnou bytost, která však agresorům poskytne i prostor pro (v mnoha případech nejspíše vyhledávaný) souboj, který například s drobnými hlodavci není možný, jelikož jsou vůči lidské síle zcela bezbranní.

Nejčastějšími formami aktivního způsobu týrání zvířat jsou brutalita a bestialita. Tento výsledek naznačuje, že pokud pachatel zvolí aktivní způsob týrání, většinou pak vůči zvířeti použije bezprostřední a kontaktní násilí namísto zprostředkovaného (např. oběšení, zastřelení, utopení). Tato skutečnost naznačuje, že je možné, že v případě aktivního týrání je samotný akt násilí cílem jednání pachatele, kterému jde především o prožití svého činu, nikoliv „pouze“ o ublížení zvířeti.

3.8 Statistiky Policie ČR

Na závěr si uveďme jen rychlé porovnání počtu případů týrání zvířat zaznamenaných ve statistikách Policie České republiky s počtem případů zveřejněných v článkách na zpravodajském serveru iDnes.cz, které byly analyzovány. Statistiky Policie ČR bylo k 15. 3. 2014 možné dohledat od začátku roku 2008 do února 2014 [srovnej Policie České republiky 2014]. Data si představíme ve stručné tabulce:

	Policie ČR	iDnes.cz
1. 1. 2014 – 28. 2. 2014	18	3
1. 1. 2013 – 31. 12. 2013	78	23
1. 1. 2012 – 31. 12. 2012	82	27
1. 1. 2011 – 31. 12. 2011	73	24
1. 1. 2010 – 31. 12. 2010	63	9
1. 1. 2009 – 31. 12. 2009	36	8
1. 1. 2008 – 31. 12. 2008	39	12

Z uvedené tabulky je evidentní, že mediální pozornosti se dostane jen velmi malému zlomku případů. Je proto nutné zdůraznit, že i výše provedená analýza dat získaných z článků dostupných na serveru iDnes.cz je touto skutečností limitována. Je také dobré si povšimnout nárůstu zaznamenaných případů týrání zvířat v posledních letech

(v porovnání s léty 2008 a 2009 se počet případů, které byly zaznamenány v roce 2012 a 2013, zdvojnásobil). Nemyslím, že by bylo možné říci, že je to způsobeno výhradně tím, že by počet případů týrání zvířat v posledních letech takto významně narůstal. Je nutné vzít v úvahu také skutečnost, že je tomuto druhu trestné činnosti věnována výrazně větší pozornost a její dopady již nejsou brány na lehkou váhu. V současné době je trestný čin týrání zvířat vymezen v § 302 a § 303 zákona č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník). Ustanovení zákona postihuje jak aktivní způsoby týrání (§ 302 zákona č. 40/2009 Sb.²¹), tak způsoby pasivní (§ 303 zákona č. 40/2009 Sb.²²). I status zvířat se čerstvě dočkal úpravy, a to v novém občanském zákoníku, který vstoupil v platnost 1. ledna 2014. Ten již nepovažuje zvířata za věci jako předchozí občanský zákoník, ale vymezuje je samostatně. Toto vymezení jsem uváděla již výše (§ 494 zákona č. 89/2012 Sb.²³).

²¹ § 302

Týrání zvířat

(1) Kdo týrá zvíře

a) zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, nebo

b) surovým nebo trýznivým způsobem veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) byl-li za čin uvedený v odstavci 1 v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, nebo

b) způsobí-li týranému zvířeti takovým činem trvalé následky na zdraví nebo smrt.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na větším počtu zvířat.

²² § 303

Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti

(1) Kdo z hrubé nedbalosti zanedbá potřebnou péči o zvíře, které vlastní nebo o něž je povinen se z jiného důvodu starat, a způsobí mu tím trvalé následky na zdraví nebo smrt, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt nebo trvalé následky na zdraví většímu počtu zvířat.

²³ § 494

Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

Závěr

Závěrem je tedy možné konstatovat, že týrání zvířat se dostává více pozornosti nejen v rovině sociologických studií, kterým se v tomto textu věnuji samozřejmě nejvíce, ale i v právní úpravě a médiích. V tomto směru se tedy situace určitě zlepšuje a lépe reflektuje nové poznatky o možných souvislostech týrání zvířat s dalšími formami chování.

Otázka role zvířat ve společnosti je důležitým sociologickým tématem. Věnovat pozornost této otázce znamená pro sociologii například získání nového pohledu na zkoumání společnosti a umožňuje jí odhalovat nové metody studia společnosti.

V této práci jsme ukázali, že souvislost mezi týráním zvířat a dalším páchaným násilím s nejvyšší pravděpodobností existuje. Tyto souvislosti jsou však v českém prostředí ještě zcela neprobádané, byť v zahraničí se pozornost k nim upřená v poslední době zvyšuje. Doufejme tedy, že se stejný zájem projeví co nejdříve i v České republice.

Je samozřejmě nemožné říct, že jen a pouze týrání zvířat souvisí s dalšími formami násilného chování. Jedná se však o jeden z významných indikátorů takového chování a je tedy třeba mu věnovat značnou míru pozornosti. Představili jsme si studie zkoumající souvislost mezi násilím na zvířatech v dětství a pozdějším násilím na lidech v dospělosti, přičemž většina výzkumů potvrzovala domněnku, že tato eskalace je vcelku pravděpodobným jevem. Týrání zvířat je násilné chování, a jako takové má nejspíše předpoklady pro další nárůst, v tomto případě se jedná o posun k dalšímu násilí, páchanému většinou již na lidech. Dále jsme se věnovali otázce souvislosti násilí na zvířatech s domácím násilím, a to ze dvou pohledů. I zde se souvislost objevila. Skutečnost, že souvislost mezi týráním zvířat a dalším násilím nejspíše existuje, jen potvrzuje to, co bylo již tolikrát vysloveno. Věnovat se této otázce je pro sociologii přínosné. Pokud existují způsoby, jak alespoň částečně předvídat lidské chování, obzvláště pokud je násilné, je žádoucí je využít a objevovat metody, jakými s nimi pracovat. Domnívám se, že v tomto směru není týrání zvířat ještě zcela metodologicky propracovaným tématem, na což ostatně poukazují i někteří autoři zabývající se touto problematikou. [srovnej Beirne 2004] Stále narůstající zájem o tuto otázku však jistě časem přinese i nové způsoby výzkumu a práce s tímto tématem.

Velkou součástí této práce je analýza dat získaných z článků zabývajících se případy týrání zvířat, zveřejněných na internetovém zpravodajském portálu iDnes.cz. Ta

byla provedena s cílem zmapovat situaci v České republice. Týrání zvířat zde totiž není vůbec ojedinělým jevem, ale dochází k němu velmi často. Prozatím se pouze zvyšuje míra pozornosti upřená na konstatování, že se tak děje, nicméně se zatím nepátrá po odpovědích na otázku, proč tomu tak je. V otázce týrání zvířat se česká sociologie angažuje minimálně, problematikou se u nás zabývá například Tereza Vandrovcová, která však soustředí svou pozornost na morální status experimentálních zvířat.

V práci jsme nastínili současnou situaci v otázce násilí na zvířatech v České republice a zmapovali jsme základní charakteristiky tohoto jevu. Odhalili jsme několik prvotních hypotéz, které vyplynuly z dat získaných z článků obsahujících heslo „týrání zvířat“ publikovaných na zpravodajském serveru iDnes.cz. Přestavenou situaci jsme pak za pomoci dat z americké databáze Pet-Abuse.com zasadili do širších mezí a srovnali jsme ji se situací v zahraničí. Výsledky vztahující se k českému prostředí byly podobné závěrům vysloveným na základě dat z americké databáze. Situace v České republice tedy nejspíše nevykazuje výrazné odlišnosti od situace v jiných zemích, proto se můžeme inspirovat v analýze tohoto problému v zahraničí.

Zkoumali jsme jednak vliv pohlaví pachatele v případech týrání. V této otázce jsme odhalili především skutečnost, že se týrání zvířat dopouští častěji muži, a to aktivní formou týrání. Ženy zvířata týrají v menší míře a volí spíše pasivní formy. Dalším zájmem provedeného výzkumu byl vliv věku. Zde jsme odhalili, že pachatelé vyššího věku se uchylují spíše k pasivním formám týrání. Při zkoumání druhu týraných zvířat a druhů zvoleného způsobu týrání jsme zjistili, že nejčastěji týranými zvířaty jsou psi a kočky, což je patrně zapříčiněno jejich častým chovem a tím pádem snadnou dostupností pro pachatele. Co se týče otázky zvoleného druhu týrání, převažují aktivní formy týrání, z této formy jsou pak nejčastější způsoby brutalita a bestialita vůči zvířatům. Odhalené skutečnosti sice nejsou při hlubším zamyšlení překvapivé, ale dobře slouží pro představení situace v České republice. Získané poznatky jsou základem pro další práci s tímto tématem, které je před dalšími výzkumy třeba prozkoumat od základu a zasadit jej do lokálního kontextu.

V závěru práce jsme pak provedli velmi stručné shrnutí rozdílů mezi námi zaznamenanými výsledky a statistikami Policie České republiky. Toto srovnání jednak poukazuje na rozdíl mezi zkoumaným vzorkem a všemi zaznamenanými případy. Dále také odhaluje již zmíněnou skutečnost, že pozornost věnovaná otázce týrání zvířat se zvyšuje jednak na straně správních orgánů, tak i na straně médií, která věnují této problematice s přibývajícími léty větší a větší prostor.

V sociologickém kontextu je jak týrání zvířat, tak jeho případné souvislosti s dalším násilím, problematikou v českém prostředí značně neprobádanou. Jedná se však o téma, které stojí za další pozornost a uskutečnění výzkumů, neboť jeho znalost může prohloubit vědění o některých jevech ve společnosti. Týrání zvířat je součástí vzorce určité nestandardní formy chování a jako takové je hodné pečlivé analýzy.

Summary

This thesis is focused on presenting animal abuse as sociologically relevant topic and on providing an insight into the situation of animal abuse in the Czech Republic.

In the first part of the thesis, there is discussed the relevancy of animal abuse to contemporary sociology, history of thoughts on animal abuse provided by the greatest philosophers and thinkers of all time and a summary of institutionalization of the newly emerging field of Animal Studies.

In the second part, there is shown that animal abuse can be a contributing factor in other forms of violent behavior. Firstly we considered the link between animal cruelty in childhood and later violence against humans in adulthood. It was concluded that this pattern exists in most cases. Secondly we observed the connections between domestic violence and later animal cruelty. It was discovered that animal abuse often coexists with domestic violence in one household. The animal abuser can be also the offender at home. But domestic violence can also have huge impact on children. Children who either witnessed domestic violence or were the victims of such behavior tend to commit acts of animal cruelty themselves later on. This only confirms that the link between animal abuse and other forms of violence most likely exists.

The third part of the thesis is centered on an analysis of the current situation in the Czech Republic and its comparison with the situation abroad. Several characteristics of the abusers have been researched, as well as some specific details about the forms of animal abuse. Numerous primary hypotheses (men are more likely to abuse animals than women, with growing age abusers tend to use passive forms of cruelty towards animals, men tend to use active form of cruelty while women are more likely to use passive form, cats and dogs are most likely to become victims of animal abuse, if active form of cruelty was used, then it was most likely brutality or bestiality) were identified. These hypotheses emerged from the data obtained with an analysis of data retrieved from news articles published on news server iDnes.cz. To compare the situation in the Czech Republic with the situation abroad, data were obtained from American database of animal cruelty cases available at website Pet-Abuse.com. Conclusions based on the data from this database correspond with the data obtained from Czech news servers.

Finally, results of the research were compared with the records of the Police of the Czech Republic to imply what level of attention animal abuse in the Czech

Republic gets both in the media and in legislation. It can be concluded that the situation is getting better and that the awareness of the problem of animal abuse has been rising in recent years. Hopefully this tendency will not culminate in simply acknowledging the existence of this phenomena, but will continue the exploration of its nature and connections with other behavior patterns in the society.

Použitá literatura a zdroje

Literatura

ARLUKE, Arnold, Carter, LUKE. 1997. „Physical Cruelty toward Animals in Massachusetts, 1975 – 1990.“ *Society & Animals* [online] 5 (3): 195 – 204 [cit. 5. 5. 2014] Dostupné z: <http://www.animalsplatform.org/assets/library/358_s533.pdf> ISSN 1063-1119

ARLUKE, Arnold, Eric MADFIS. 2014. „Animal Abuse as a Warning Sign of School Massacres: A Critique and Refinement.“ *Homicide Studies* [online] 18 (1): 7 – 22 [cit. 27. 1. 2014] Dostupné z: <<http://hsx.sagepub.com/content/18/1/7>> ISSN 1088-7679

ASCIONE, Frank R. 1998. „Battered Women’s Reports of Their Partners’ and Their Children’s Cruelty to Animals.“ *Journal of Emotional Abuse* [online] 1 (1): 119 – 133 [cit. 6. 3. 2014] Dostupné z: <http://www.vawnet.org/Assoc_Files_VAWnet/BWpetCruelty.pdf> ISSN 10926798

ASCIONE, Frank R. 2001. *Animal Abuse and Youth Violence*. [online] The Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention. [cit. 5. 2. 2014] Dostupné z: <<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/ojjdp/188677.pdf>>

ASCIONE, Frank R., Claudia V. WEBER a David S. WOOD. 1997a. „Final Report on the Project Entitled: Animal Welfare and Domestic Violence.“ [online] Originally submitted to The Geraldine R. Dodge Foundation, April 25, 1997. [cit. 5. 5. 2014] Dostupné z: <http://www.vawnet.org/Assoc_Files_VAWnet/AnimalWelfareDV.pdf>

ASCIONE, Frank R., Claudia V. WEBER a David S. WOOD. 1997b. „The Abuse of Animals and Domestic Violence: A National Survey of Shelters for Women Who Are Battered.“ *Society and Animals* [online] 5 (3): 205 – 218 [cit. 6. 3. 2014] Dostupné z: <http://www.vachss.com/guest_dispatches/ascione_1.html> ISSN 1063-1119

BEIRNE, Piers. 2004. „From Animal Abuse to Interhuman Violence? A Critical Review of the Progression Thesis.“ *Society & Animals* [online] 12 (1): 39 – 65 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <http://animalsandsociety.org/assets/library/527_s1213.pdf> ISSN 1063-1119

BENTHAM, Jeremy. 1823. *An Introduction to the Principles of Morals and Legislation*. [online] London: W. Pickering. [cit. 3. 4. 2014] Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=F53AxEX-jEUC&hl=cs&source=gbs_navlinks_s> ISBN nedohledatelné

CURRIE, Cheryl L. 2006. „Animal cruelty by Children Exposed to Domestic Violence.“ *Child Abuse & Neglect* [online] 30 (4): 425 – 435 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <<http://www.albertasPCA.org/resources/publications/Currie%20Animal%20Abuse%20by%20Children%202006.pdf>> ISSN 0145-2134

FELTHOUS, Alan R. 1980. „Aggression against Cats, Dogs, and People.“ *Child Psychiatry and Human Development* [online] 10 (3): 169 – 177 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <<http://link.springer.com/article/10.1007/BF01433629#page-1>> ISSN 1573-3327

FLYNN, Clifton P. 1999a. „Animal Abuse in Childhood and Later Support for Interpersonal Violence in Families.“ *Society & Animals* [online] 7 (2): 161 – 172 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <http://www.academia.edu/4964419/Animal_Abuse_in_Childhood_and_Later_Support_for_Interpersonal_Violence_in_Families> ISSN 1063-1119

FLYNN, Clifton P. 1999b. „Exploring the Link between Corporal Punishment and Children’s Cruelty to Animals.“ *National Council on Family Relations* [online] 61 (4): 971 – 981 [cit. 6. 8. 2013] Dostupné z: <<http://www.jstor.org/stable/354017>> ISSN 0022-2445

FLYNN, Clifton P. 2000. „Why Family Professionals Can No Longer Ignore Violence Toward Animals.“ *Family Relations* [online] 49 (1): 87 – 95 [cit. 6. 8. 2013] Dostupné z: <<http://www.jstor.org/stable/585705>> ISSN 0197-6664

FLYNN, Clifton P. 2001. „Acknowledging the "Zoological Connection": A Sociological Analysis of Animal Cruelty.“ *Society & Animals* [online] 9 (1): 71 – 87 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <http://animalsplatform.org/assets/library/430_s915.pdf> ISSN 1063-1119

GERBASI, Kathleen C. 2004. „Gender and Nonhuman Animal Cruelty Convictions: Data from Pet-Abuse.com.“ *Society & Animals* [online] 12 (4): 359 – 365 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <http://www.animalsandsociety.org/assets/library/546_s1245.pdf> ISSN 1063-1119

HACKETT, Simon, Emma UPRICHARD. 2007. *Animal Abuse and Child Maltreatment: A review of the literature and findings from a UK study.* [online] London: NSPCC. [cit. 4. 2. 2014] Dostupné z: <https://www.nspcc.org.uk/Inform/publications/downloads/animalabuseandchildmaltreatment_wdf51307.pdf> ISBN nedohledatelné

HODGES, Cynthia. 2008. *The Link Between Animal Cruelty and Violence Towards People.* [online] Michigan State University College of Law. [cit. 5. 3. 2014] Dostupné z: <<http://leg.mt.gov/bills/2009/Minutes/House/Exhibits/juh28a04.pdf>>

JACOBSON, Neil S., John Mordechai GOTTMAN. 1998. *When Men Batter Women: New Insights Into Ending Abusive Relationships.* [online] New York: Simon and Schuster. [cit. 4. 3. 2014] Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=PXvhE_AD084C&source=gbs_navlinks_s> ISBN 0684814471

KANT, Immanuel. 1997. *Lectures on Ethics.* [online] Cambridge: Cambridge University Press. [cit. 3. 4. 2014] Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=5kCTORPawb4C&hl=cs&source=gbs_navlinks_s> ISBN 0521788048

KLIMEŠ, Lumír. 1981. *Slovník cizích slov*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 14-47387

LEARY, Mark R., Robin M. KOWALSKI, Laura SMITH a Stephen PHILIPS. 2003. „Teasing, Rejection, and Violence: Case Studies of the School Shootings.“ *Aggressive Behavior* [online] 29 (3): 202 – 214 [cit. 4. 3. 2014] Dostupné z: <<http://www.sozialpsychologie.uni-frankfurt.de/wp-content/uploads/2010/09/Leary-et-al.-2003.pdf>> ISSN 1098-2337

LOCKE, John. 1984. *O výchově: výbor z díla*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN nedohledatelné

MERZ-PEREZ, Linda, Kathleen M. HEIDE a Ira J. SILVERMAN. 2001. „Childhood Cruelty to Animals and Subsequent Violence Against Humans.“ *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* [online] 45 (5): 556 - 573. [cit. 28. 1. 2014] Dostupné z: <<http://ijo.sagepub.com/content/45/5/556>> ISSN 0306-624X

PATRONEK, Gary J. 1999. „Hoarding of Animals: An Under-Recognized Public Health Problem in a Difficult-to-Study Population.“ *Public Health Reports* [online] 114 (1): 81 – 87 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <<http://vet.tufts.edu/hoarding/pubs/pubhlthrep.pdf>> ISSN 0033-3549

PATRONEK, Gary J. 2001. „The Problem of Animal Hoarding.“ *Municipal Lawyer* [online] 15 (3): 6 – 9 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z: <<http://www.tufts.edu/vet/hoarding/pubs/municipalawyer.pdf>> ISSN 1933-8473

ROUSSEAU, Jean-Jacques. 1755. *Discours sur l'origine et les fondemens de l'inégalité parmi les hommes*. [online] Amsterdam: Marc-Michel Rey. [cit. 5. 5. 2014] Dostupné z: <<http://books.google.cz/books?id=XbFDAAAACAAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>> ISBN nedohledatelné

SCHOPENHAUER, Arthur. 1903. *The Basis of Morality*. [online] London: Swan Sonnenschein & Co. [cit. 3. 4. 2014] Dostupné z:

<<https://archive.org/details/basisofmorality00schoiala>> ISBN nedohledatelné

STÖRIG, Hans Joachim. 1991. *Malé dějiny filozofie*. Praha: Zvon. ISBN 80-7113-041-9

STRAUS, Murray Arnold. 2001. „New Evidence for the Benefits of Never Spanking.“ *Society* [online] 38 (6): 52 – 60 [cit. 5. 3. 2014] Dostupné z:

<<http://fleen.psych.udel.edu/articles/AEP04.4.16.PDF>> ISSN 1936-4725

STRAUS, Murray Arnold. 2009. *Beating the Devil out of Them*. [online] 3. vydání.

New Jersey: Transaction Publishers. [cit. 5. 3. 2014] Dostupné z:

<http://books.google.cz/books?id=RbpT9Ln5WZMC&hl=cs&source=gbs_navlinks_s>
ISBN 1412817870

TALLICHET, Suzanne E., Christopher HENSLEY a Stephen D. SINGER. 2005.

„Unraveling the Methods of Childhood and Adolescent Cruelty to Nonhuman Animals.“ *Society & Animals* [online] 13 (2): 91 – 107 [cit. 31. 1. 2014] Dostupné z:

<http://www.animalsandsociety.net/assets/library/552_s1321.pdf> ISSN 1063-1119

TIPLADY, Catherine. 2013. *Animal Abuse: Helping Animals and People*. [online]

Oxford: CABI. [cit. 7. 5. 2014] Dostupné z:

<http://books.google.cz/books?id=8eDP4tBUmWMC&hl=cs&source=gbs_navlinks_s>
ISBN 1845939832

VANDROVCOVÁ, Tereza. 2011. *Zvíře jako pokusný objekt: sociologická reflexe*.

Praha: Triton. ISBN 80-7387-456-8

VERLINDEN, Stephanie, Michel HERSEN a Jay THOMAS. 2000. „Risk Factors in School Shootings.“ *Clinical Psychology Review* [online] 20 (1): 3 – 56 [cit. 4. 3. 2014] Dostupné z:

<http://www15.uta.fi/arkisto/aktk/projects/sta/Verlinden_Hersen_Thomas_2000_Risk-Factors-in-School-Shootings.pdf> ISSN 0272-7358

VOLANT, Anne M., Judy A. JOHNSON, Eleonora GULLONE, Grahame J. COLEMAN. 2008. „The Relationship Between Domestic Violence and Animal Abuse: An Australian Study.“ *Journal of Interpersonal Violence* [online] 23 (9): 1277 – 1295 [cit. 12. 4. 2014] Dostupné z: <<http://www.sagepub.com/bartol3e/study/articles/Volant.pdf>> ISSN 1552-6518

WIDOM, Cathy Spatz. 2000. „Childhood Victimization: Early Adversity, Later Psychopathology.“ *National Institute of Justice Journal* [online] 242: 3 – 9 [cit. 5. 3. 2014] Dostupné z: <<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/jr000242b.pdf>> ISSN neuvedeno

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. [online] In: *Sbírka zákonů*. 9. 2. 2009. [cit. 7. 5. 2014] Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/soubor/sb011-09-pdf.aspx>> ISSN 1211-1244.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. [online] In: *Sbírka zákonů*. 22. 3. 2012. [cit. 4. 4. 2014] Dostupné z: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>> ISSN 1211-1244.

Internetové zdroje

Animals & Society Institute. 2014. *About Us*. [online] Animals & Society Institute. [cit. 4. 4. 2014] Dostupné z: <<https://www.animalsandsociety.org/pages/about-us>>

ASPCA – The American Society for the Prevention of Cruelty to Animals. 2014. *About Us*. [online] ASPCA – The American Society for the Prevention of Cruelty to Animals. [cit. 4. 4. 2014] Dostupné z: <<http://www.aspca.org/about-us>>

ICAS – The Institute for Critical Animal Studies. 2014. *About*. [online] ICAS – The Institute for Critical Animal Studies. [cit. 4. 4. 2014] Dostupné z: <<http://www.criticalanimalstudies.org/about/>>

NetMonitorOnline. 2014. *On-line data. Média*. [online] NetMonitorOnline. [cit. 14. 5. 2014] Dostupné z: <<http://www.online.netmonitor.cz>>

PETA – People for the Ethical Treatment of Animals. 2014. *What is the difference between “animal rights” and “animal welfare”?* [online] PETA – People for the Ethical Treatment of Animals. [cit. 4. 4. 2014] Dostupné z: <<http://www.peta.org/about-peta/faq/what-is-the-difference-between-animal-rights-and-animal-welfare/>>

RSPCA – The Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals. 2014. *Our history.* [online] RSPCA – The Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals. [cit. 4. 4. 2014] Dostupné z: <http://www.rspca.org.uk/in-action/aboutus/heritage/-/article/EM_OurHeritage>

The Free Dictionary. 2014. *Cruelty to animals.* [online] The Free Dictionary. [cit. 3. 4. 2014] Dostupné z: <<http://www.legal-dictionary.thefreedictionary.com/Animal+abuse>>

The Humane Society of the United States. 2014. *Animal Abuse and Neglect.* [online] The Humane Society of the United States. [cit. 3. 4. 2014] Dostupné z: <http://www.humanesociety.org/issues/abuse_neglect/>

The Law Dictionary. 2014. *What is cruelty to animals?* [online] The Law Dictionary. [cit. 3. 4. 2014] Dostupné z: <<http://www.thelawdictionary.org/cruelty-to-animals/>>

Další zdroje

Články zveřejněné v období od 7. 9. 1999 do 11. 2. 2014 obsahující heslo „týrání zvířat“. [online] iDnes.cz [cit. 11. 2. 2014] Dostupné z: <<http://hledej.idnes.cz/clanky.aspx?q=t%FDr%E1n%ED+zv%ED%F8at>>

Případy zveřejněné v databázi případů týrání zvířat shromážděné v období 2001 – 2014. [online] Pet-Abuse. [cit. 31. 1. 2014; 3. 2. 2014; 25. 4. 2014] Dostupné z: <http://www.pet-abuse.com/pages/cruelty_database.php>

Statistiky Policie České republiky za období 1/2008 – 2/2014. [online] Policie České republiky. [cit. 15. 3. 2014] Dostupné z: <<http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>>

Seznam příloh

Tabulka č. 1: Chí kvadrát test pro proměnné obecný způsob týrání a pohlaví pachatele.

Tabulka č. 2: Kontingenční hodnoty pro proměnné obecný způsob týrání a pohlaví pachatele.

Tabulka č. 3: Adjustovaná rezidua pro proměnné obecný způsob týrání a pohlaví pachatele.

Tabulka č. 4: Chí kvadrát test pro proměnné obecný způsob týrání a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

Tabulka č. 5: Kontingenční hodnoty pro proměnné obecný způsob týrání a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

Tabulka č. 6: Adjustovaná rezidua pro proměnné obecný způsob týrání a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

Tabulka č. 7: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

Tabulka č. 8: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – pes.

Tabulka č. 9: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – kočka.

Tabulka č. 10: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – kůň.

Tabulka č. 11: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – hospodářské zvíře.

Tabulka č. 12: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – divoké zvíře.

Tabulka č. 13: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

Tabulka č. 14: Kontingenční hodnoty pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

Tabulka č. 15: Adjustovaná rezidua pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

Tabulka č. 16: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – pes.

Tabulka č. 17: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – kočka.

Tabulka č. 18: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – kůň.

Tabulka č. 19: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – hospodářské zvíře.

Tabulka č. 20: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – divoké zvíře.

Tabulka č. 21: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

Tabulka č. 22: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – brutalita.

Tabulka č. 23: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – bestialita.

Tabulka č. 24: Kontingenční hodnoty pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – bestialita.

Tabulka č. 25: Adjustovaná rezidua pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – bestialita.

Tabulka č. 26: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – zanedbání péče.

Tabulka č. 27: Kontingenční hodnoty pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – zanedbání péče.

Tabulka č. 28: Adjustovaná rezidua pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – zanedbání péče.

Přílohy

Tabulka č. 1: Chí kvadrát test pro proměnné obecný způsob týrání a pohlaví pachatele.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	10,076 ^a	1	,002		
Continuity Correction ^b	8,445	1	,004		
Likelihood Ratio	9,294	1	,002		
Fisher's Exact Test				,003	,002
Linear-by-Linear Association	9,982	1	,002		
N of Valid Cases	107				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,08.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 2: Kontingenční hodnoty pro proměnné obecný způsob týrání a pohlaví pachatele.

Symmetric Measures

	Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal Phi	,307	,002
Cramer's V	,307	,002
Contingency Coefficient	,293	,002
N of Valid Cases	107	

Tabulka č. 3: Adjustovaná rezidua pro proměnné obecný způsob týrání a pohlaví pachatele.

pohlaví * ap Crosstabulation

Adjusted Residual

		ap	
		1,00	2,00
pohlaví	1,00	3,2	-3,2
	2,00	-3,2	3,2

Tabulka č. 4: Chí kvadrát test pro proměnné obecný způsob týrání a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	5,819 ^a	1	,016		
Continuity Correction ^b	4,569	1	,033		
Likelihood Ratio	6,074	1	,014		
Fisher's Exact Test				,026	,015
Linear-by-Linear Association	5,744	1	,017		
N of Valid Cases	77				

a. 0 cells (0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,39.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 5: Kontingenční hodnoty pro proměnné obecný způsob týrání a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

Symmetric Measures

	Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal Phi	,275	,016
Cramer's V	,275	,016
Contingency Coefficient	,265	,016
N of Valid Cases	77	

Tabulka č. 6: Adjustovaná rezidua pro proměnné obecný způsob týrání a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

vek_rec * ap Crosstabulation

Adjusted Residual

		ap	
		1,00	2,00
vek_rec	1,00	2,4	-2,4
	2,00	-2,4	2,4

Tabulka č. 7: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií).

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,866 ^a	1	,352		
Continuity Correction ^b	,366	1	,545		
Likelihood Ratio	,876	1	,349		
Fisher's Exact Test				,517	,274
Linear-by-Linear Association	,855	1	,355		
N of Valid Cases	77				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,43.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 8: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – pes.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,228 ^a	1	,633		
Continuity Correction ^b	,054	1	,816		
Likelihood Ratio	,227	1	,634		
Fisher's Exact Test				,633	,406
Linear-by-Linear Association	,226	1	,634		
N of Valid Cases	107				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9,03.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 9: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – kočka.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,001 ^a	1	,975		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,001	1	,975		
Fisher's Exact Test				1,000	,624
Linear-by-Linear Association	,001	1	,975		
N of Valid Cases	107				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,96.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 10: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – kuň.**Chi-Square Tests**

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,757 ^a	1	,384		
Continuity Correction ^b	,116	1	,733		
Likelihood Ratio	,666	1	,415		
Fisher's Exact Test				,335	,335
Linear-by-Linear Association	,750	1	,386		
N of Valid Cases	107				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,18.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 11: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – hospodářské zvíře.**Chi-Square Tests**

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,291 ^a	1	,589		
Continuity Correction ^b	,032	1	,858		
Likelihood Ratio	,311	1	,577		
Fisher's Exact Test				,732	,452
Linear-by-Linear Association	,289	1	,591		
N of Valid Cases	107				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,75.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 12: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – divoké zvíře.**Chi-Square Tests**

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,863 ^a	1	,353		
Continuity Correction ^b	,279	1	,597		
Likelihood Ratio	1,012	1	,315		
Fisher's Exact Test				,688	,319
Linear-by-Linear Association	,855	1	,355		
N of Valid Cases	107				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,16.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 13: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	5,420 ^a	1	,020		
Continuity Correction ^b	3,068	1	,080		
Likelihood Ratio	4,174	1	,041		
Fisher's Exact Test				,051	,051
Linear-by-Linear Association	5,369	1	,020		
N of Valid Cases	107				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,98.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 14: Kontingenční hodnoty pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

Symmetric Measures

	Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal Phi	-,225	,020
Cramer's V	,225	,020
Contingency Coefficient	,220	,020
N of Valid Cases	107	

Tabulka č. 15: Adjustovaná rezidua pro proměnné pohlaví pachatele a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

pohlavi * jina Crosstabulation

Adjusted Residual

		jina	
		1,00	2,00
pohlavi	1,00	-2,3	2,3
	2,00	2,3	-2,3

Tabulka č. 16: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – pes.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,067 ^a	1	,302		
Continuity Correction ^b	,567	1	,451		
Likelihood Ratio	1,099	1	,295		
Fisher's Exact Test				,404	,228
Linear-by-Linear Association	1,054	1	,305		
N of Valid Cases	77				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,84.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 17: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – kočka.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,888 ^a	1	,089		
Continuity Correction ^b	1,617	1	,203		
Likelihood Ratio	4,818	1	,028		
Fisher's Exact Test				,194	,092
Linear-by-Linear Association	2,850	1	,091		
N of Valid Cases	77				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,99.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 18: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – kuň.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,582 ^a	1	,446		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	1,013	1	,314		
Fisher's Exact Test				1,000	,605
Linear-by-Linear Association	,574	1	,449		
N of Valid Cases	77				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,44.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 19: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – hospodářské zvíře.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,146 ^a	1	,143		
Continuity Correction ^b	1,115	1	,291		
Likelihood Ratio	1,905	1	,167		
Fisher's Exact Test				,214	,146
Linear-by-Linear Association	2,118	1	,146		
N of Valid Cases	77				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,21.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 20: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – divoké zvíře.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,476 ^a	1	,490		
Continuity Correction ^b	,057	1	,811		
Likelihood Ratio	,534	1	,465		
Fisher's Exact Test				,676	,434
Linear-by-Linear Association	,470	1	,493		
N of Valid Cases	77				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,77.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 21: Chí kvadrát test pro proměnné věk pachatele (kódovaný do dvou kategorií) a druh zvířete – jiné domácí zvíře.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,582 ^a	1	,446		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	1,013	1	,314		
Fisher's Exact Test				1,000	,605
Linear-by-Linear Association	,574	1	,449		
N of Valid Cases	77				

a. 2 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,44.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 22: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – brutalita.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,001 ^a	1	,981		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,001	1	,981		
Fisher's Exact Test				1,000	,594
Linear-by-Linear Association	,001	1	,981		
N of Valid Cases	107				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,05.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 23: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – bestialita.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	6,763 ^a	1	,009		
Continuity Correction ^b	5,287	1	,021		
Likelihood Ratio	10,924	1	,001		
Fisher's Exact Test				,006	,004
Linear-by-Linear Association	6,699	1	,010		
N of Valid Cases	107				

a. 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,32.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 24: Kontingenční hodnoty pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – bestialita.

Symmetric Measures

	Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal Phi	,251	,009
Cramer's V	,251	,009
Contingency Coefficient	,244	,009
N of Valid Cases	107	

Tabulka č. 25: Adjustovaná rezidua pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – bestialita.

pohlavi * bestialita5 Crosstabulation

Adjusted Residual

		bestialita5	
		1,00	2,00
pohlavi	1,00	2,6	-2,6
	2,00	-2,6	2,6

Tabulka č. 26: Chí kvadrát test pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – zanedbání péče.

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	12,762 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	10,933	1	,001		
Likelihood Ratio	11,815	1	,001		
Fisher's Exact Test				,001	,001
Linear-by-Linear Association	12,643	1	,000		
N of Valid Cases	107				

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,28.

b. Computed only for a 2x2 table

Tabulka č. 27: Kontingenční hodnoty pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – zanedbání péče.

Symmetric Measures

	Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal Phi	-,345	,000
Cramer's V	,345	,000
Contingency Coefficient	,326	,000
N of Valid Cases	107	

Tabulka č. 28: Adjustovaná rezidua pro proměnné pohlaví pachatele a druh týrání zvířete – zanedbání péče.

pohlavi * zanedbani6 Crosstabulation

Adjusted Residual

		zanedbani6	
		1,00	2,00
pohlavi	1,00	-3,6	3,6
	2,00	3,6	-3,6